

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 11. februar 2009
Kontor: Det Internationale
Kontor
Sagsnr.: 2009-3061/1-0054
Dok.: CDH45539

Samlenotat vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i de blandede udvalg på ministerniveau med deltagelse henholdsvis af Norge og Island og af Schweiz den 26.-27. februar 2009.

Side:

4-12	Dagsordenspunkt 1	E-justice - <i>status for gennemførelse af E-justice handlingsplanen</i> KOM-dokument foreligger ikke
13-20	Dagsordenspunkt 2	Rådets rammeafgørelse om forebyggelse og bilæggelse af konflikter om jurisdiktion i straffesager - <i>politisk drøftelse</i> KOM-dokument foreligger ikke
21-25	Dagsordenspunkt 3	Forhandlingsmandat for en aftale om gensidig retshjælp mellem Den Europæiske Union og Japan - <i>vedtagelse</i> KOM-dokument foreligger ikke
26-28	Dagsordenspunkt 4	Udnævnelse af direktøren for Europol - <i>drøftelse</i> KOM-dokument foreligger ikke
29-32	Dagsordenspunkt 5	SIS II

a) Status

- *orientering*

KOM(2005)0236, KOM(2005)0230
og KOM(2005)0237

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

- b) Rådskonklusioner om det videre arbejde med projektet
 - *vedtagelse*
 KOM(2005)0236, KOM(2005)0230 og KOM(2005)0237
- 33-41** Dagsordenspunkt 6 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2005/35/EF om forurening fra skibe og om indførelsen af sanktioner for overtrædelser
 - *orientering*
 KOM(2008)0134
- 42-44** Dagsordenspunkt 7 Schengen-evaluering af Schweiz: Orientering og drøftelse om udfaldet af folkeafstemningen i Schweiz den 8. februar 2009 om fortsættelse og udvidelse af den bilaterale aftale med EU om fri personbevægelse
 - *orientering og indledende drøftelse*
 KOM-dokument foreligger ikke
- 45-48** Dagsordenspunkt 8 Forslag til Rådets afgørelse om Det Europæiske Fællesskabs undertegnelse af konventionen om værnetingsaftaler*
 - *vedtagelse*
 KOM(2008)0538
- 49-68** Dagsordenspunkt 9 Rådets rammeafgørelse om tilrettelæggelsen og indholdet af udvekslinger af oplysninger fra strafferegistre mellem medlemsstaterne
 - *vedtagelse*
 KOM(2005)0690
- 69-80** Dagsordenspunkt 10 Rådets rammeafgørelse om styrkelse af personers proceduremæssige rettigheder, om fremme af anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse i forbindelse med afgørelser afsagt, uden at den pågældende selv var til stede under retssagen, og om ændring af:
 - rammeafgørelse 2002/584/RIA

---

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

om den europæiske arrestordre og
om procedurerne for overgivelse
mellem medlemsstaterne

- rammeafgørelse 2005/214/RIA
om anvendelse af princippet om
gensidig anerkendelse på bøde-
straffe
- rammeafgørelse 2006/783/RIA
om anvendelse af princippet om
gensidig anerkendelse på afgørel-
ser om konfiskation
- rammeafgørelse 2008/978/RIA
om anvendelse af princippet om
gensidig anerkendelse på domme i
straffesager om idømmelse af fri-
hedsstraf eller frihedsberøvende
foranstaltninger med henblik på
fuldbyrdelse i Den Europæiske
Union
- rammeafgørelse 2008/947/RIA
om anvendelse af princippet om
gensidig anerkendelse på domme
og afgørelser om prøvetid med
henblik på tilsyn med tilsynsfor-
anstaltninger og alternative sank-
tioner

- *vedtagelse*

KOM-dokument foreligger ikke

Dagsordenspunkt 1: E-justice

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Resumé:

På rådsmødet den 12.-13. juni 2007 blev det under tysk formandskab besluttet at nedsætte en rådsarbejdsgruppe, der skulle arbejde med at fremme ”E-justice”, hvorved forstås anvendelse af elektronisk kommunikation og elektroniske redskaber mellem de retlige aktører i medlemsstaterne. Arbejdsgruppen arbejder navnlig med at skabe rammerne for etablering af en fælles europæisk e-justice-portal på Internettet. E-justice-portalen skal have til formål at forbedre de retlige aktørers muligheder for at anvende elektroniske redskaber i grænseoverskridende sager, f.eks. gennem etablering af nogle fælles søgemekanismer, der vil kunne gøre brugere i stand til at søge oplysninger i flere medlemsstaters registre samtidig. E-justice-portalen vil også kunne danne rammen for grænseoverskridende bevisoptagelse eller bevisførelse under anvendelse af videokonferenceudstyr. *På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 27.-28. november 2008 blev vedtaget en handlingsplan for det videre arbejde med e-justice. Handlingsplanen har ikke (i sig selv) lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Formandskabet vil på det kommende rådsmøde orientere om status for gennemførelse af denne. Fra dansk side stiller man sig generelt positiv over for arbejdet med e-justice, som indtil videre er baseret på frivillighed og fremme af ”best practice” og standarder. Fra dansk side agter man at tage formandskabets orientering om status til efterretning.*

1. Baggrund

På et møde i Coreper II den 20. december 2006 blev det besluttet at indlede drøftelser om ”e-justice”, dvs. benyttelse af informations- og kommunikationsteknologi inden for det retlige område, f.eks. e-mail, videoafhøring, elektroniske lovdata-baser mv. Arbejdsgruppen vedrørende juridisk databehandling blev i den forbindelse pålagt at overveje situationen med hensyn til fastlæggelse af medlemsstaternes krav og vurdere mulighederne for en samlet indsats på området.

Desuden blev emnet e-justice drøftet på det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 15.-16. januar 2007 i Dresden på baggrund af et af det tyske formandskab udarbejdet oplæg til, hvordan man inden for

RIA-området kan forbedre brugen af e-justice. På mødet var der bred opbakning fra medlemsstaterne til at fremme arbejdet med e-justice på tværs af grænserne.

Sagen blev endvidere forelagt Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.–13. juni 2007, hvor rådet vedtog en række rådskonklusioner, herunder specielt om nedsættelse af en permanent arbejdsgruppe i rådsregi (e-justice-arbejdsgruppen), der skal udgøre et koordinerende forum for tekniske, decentrale løsninger inden for informations- og kommunikationsteknologien.

Formandskabet var i dagene 2.-4. september 2007 værter for en konference om e-justice i Lissabon, og e-justice blev diskuteret på det uformelle rådsmøde i Lissabon den 1.-2. oktober 2007.

E-justice blev endvidere drøftet på rådsmødet den 6.-7. december 2007. E-justice-arbejdsgruppen havde til brug for mødet afgivet en rapport til Rådet med angivelse af en række prioriteter for arbejdet i første halvår af 2008. Rådet opfordrede arbejdsgruppen til at fortsætte arbejdet med e-justice i overensstemmelse med de i rapporten anførte prioriteringer. Arbejdsgruppen skulle ifølge rapporten i første halvår 2008 bl.a. færdiggøre et pilotprojekt med en foreløbig portal, der skal indeholde eksempler på fællessøgefunktioner med deltagelse af udvalgte medlemslande. Arbejdsgruppen ville herudover fortsætte diskussionerne om den tekniske ramme, herunder om interoperabilitet og standardisering af kommunikationsmidlerne og om fuld sikring af e-justice-systemet.

Det kan yderligere nævnes, at e-justice også er blevet drøftet på et uformelt rådsmøde den 24.-26. januar 2008 under slovensk formandskab, hvor emner som udarbejdelse af en tidsplan for arbejdet, koordination og vedligeholdelse af e-justice-portalen på centralt niveau og finansiering af projektet blev drøftet.

Kommissionen afgav den 2. juni 2008 en meddelelse om e-justice. Meddelelsen har til formål at udforme en global strategi for Kommissionen vedrørende e-Justice, som på et bredere plan forholder sig til eksisterende og planlagte fællesskabsinstrumenter som f.eks. strafferegistre og en elektronisk betalingspåkravsprocedure. Et væsentligt aspekt er også at træffe afgørelse om planerne vedrørende et portalnetværk på europæisk plan.

E-justice blev endvidere drøftet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5.-6. juni 2008, hvor Rådet bl.a. opfordrede arbejdsgruppen til at tage Kommissionens meddelelse til efterretning og påbegynde drøftelserne om udarbejdelsen af en flerårig handlingsplan. *På rådsmødet den 27.-28. november 2008 blev en sådan handlingsplan for det videre arbejde med e-justice vedtaget. Senest har e-justice været genstand for frokostdrøftelser på det uformelle rådsmøde den 15.-16. januar 2009.*

Endelig har Det Europæiske Råd på mødet den 19.-20. juni 2008 udtalt sin støtte til arbejdet med at opbygge en fælles e-justice portal inden udgangen af 2009.

2. Indhold

Rådet besluttede som nævnt på rådsmødet den 12. – 13. juni 2007, at der skulle gøres en indsats på e-justice-området med henblik på at oprette et decentraliseret e-justice-system i EU, som giver adgang til de eksisterende eller fremtidige edb-systemer på nationalt plan eller på fællesskabsplan. Rådet vedtog en række konklusioner, der satte rammerne for det fremtidige arbejde med e-justice bl.a.:

- At arbejdet med e-justice skal være af ikke-lovgivningsmæssig karakter, men skal foregå i samarbejde med de rådsorganer, der har kompetence til at behandle lovgivningsmæssige forslag.
- at der skal etableres en teknisk platform på europæisk plan, der giver adgang til eksisterende eller fremtidige elektroniske systemer på det retlige område på nationalt, fællesskabs- og, hvor det måtte være relevant, internationalt plan.

Ifølge konklusionerne fra rådsmødet i juni 2007 skulle følgende områder tillægges særlig prioritet i det fortsatte arbejde med e-justice:

- Oprettelse af den europæiske platform (e-justice-portalen).
- Tilvejebringelse af betingelserne for et netværk, hvori indgår strafferegistre, insolvensregistre, handelsregistre, virksomhedsregistre og tingbøger.
- Iværksættelsen af forberedelserne til en elektronisk metode for det europæiske betalingspåkrav i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1896/2006.

- Initiativer med henblik på at fremme anvendelsen af videoteknologi ved kommunikation i grænseoverskridende retssager, herunder særligt i relation til bevisoptagelse og -førelse.

E-justice blev senere drøftet på et uformelt rådsmøde den 1.-2. oktober 2007, hvor der var bred enighed om, at arbejdet med E-justice skal baseres på frivillighed og koncentrerer om udveksling af erfaringer – ”best practices” – medlemsstaterne imellem.

Det er tanken, at den tekniske platform (e-justice-portalen) skal være en fælles indgang til EU-lovgivningen og den nationale lovgivning. Ved at integrere medlemsstaternes og EU's internetressourcer vil portalen give adgang til retsinformation, retslige og administrative myndigheders hjemmesider, registre, databaser og andre tilgængelige tjenester med henblik på at lette borgernes og juristernes daglige arbejdsopgaver inden for det europæiske retlige område.

Arbejdet med e-justice-projektet varetages af e-justice-arbejdsgruppen, der er nedsat i rådsregi på baggrund af konklusionerne fra rådsmødet den 12.-13. juni 2007.

Arbejdsgruppen har indtil videre navnlig koncentreret sig om arbejdet med at skabe de tekniske og indholdsmæssige rammer for e-justice-portalen, der bl.a. skal kunne danne grundlag for, at retlige aktører og muligvis i et vist omfang borgere kan få adgang til de forskellige registre i de øvrige medlemsstater, herunder f.eks. kriminalregistre, tinglysnings- og matrikelregistre, insolvensregistre mv. Der arbejdes således hen imod, at portalen kommer til at indeholde en række forskellige såkaldte fælles-søgefunktioner, der skal gøre brugere af portalen i stand til elektronisk at søge oplysninger i flere forskellige medlemsstaters registre samtidig via e-justice-portalen.

Arbejdsgruppen har udarbejdet en portal-prototype, der giver brugerne mulighed for at søge bredt i en række medlemsstaters insolvens- og tolkeregistre. Prototypen anvendes af arbejdsgruppen og er ikke åben for offentligheden. På baggrund af prototypen har arbejdsgruppen diskuteret forskellige aspekter af sikkerheden omkring portalen, herunder brugeridentifikation og autentifikation. Diskussionen af disse emner *pågår, og der er fra tysk side blevet udarbejdet et forslag til en fælles sikkerhedsmodel baseret på gensidig anerkendelse landene imellem af allerede godkendte brugere af eksisterende portaler på retsområdet.* Arbejds-

gruppen *drøfter mulige løsningsmodeller* med Kommissionen, der arbejder på lignende spørgsmål i forbindelse med det såkaldte IDABC- og STORK-projekt.

Med hensyn til indholdet på portalen har arbejdsgruppen evalueret en række eksisterende internettjenester, der indeholder fælles europæiske registre (såsom f.eks. Det Europæiske Virksomhedsregister), eller tjenester, der har fælles søgefunktion for flere forskellige nationale registre. Det er hensigten, at arbejdet med evalueringen af eksisterende tjenester skal fortsætte og skal tage sigte på at vurdere, om disse eksisterende tjenester kan (og vil) være en del af e-justice-projektet. Alternativt kunne der i stedet blot henvises til disse tjenester (gennem etablering af hyperlinks på portalen).

Flere medlemsstater har herudover etableret forskellige multi- eller bilaterale projekter, der tager sigte på at give myndigheder eller andre relevante organer i de enkelte lande en gensidig adgang til de øvrige landes registre. Disse lande har haft lejlighed til at præsentere projekterne i e-justice-arbejdsgruppen, og i det omfang pilotprojekterne viser sig egnede, vil de eventuelt kunne integreres i portalen.

Vedrørende spørgsmålet om grænseoverskridende bevisoptagelse, særligt videokonferencer, har e-justice-arbejdsgruppen nedsat en undergruppe bestående af en række medlemslande, herunder Danmark, der skal undersøge mulighederne for at skabe de tekniske og indholdsmæssige rammer for afholdelse af grænseoverskridende videokonferencer eventuelt via e-justice-portalen. Arbejdet har i første række taget sigte på at *udveksle erfaringer*, finde tekniske standarder og udarbejde en manual om fremgangsmåden ved afholdelse af videokonferencer. *Det tjekkiske formandskab har tilkendegivet, at de vil arbejde for, at manualen og tilhørende dokumenter (en informationspjece og et visionspapir) kan foreligge i en delvis udgave til rådsmødet i juni måned 2009.*

Domstolsstyrelsen har i den forbindelse oplyst, at styrelsen ser positivt på det igangværende samarbejde om at lette den grænseoverskridende brug af videokonferencefaciliteter i EU.

Fokusområderne i andet halvår af 2008 under fransk formandskab har således bl.a. været, at

- forsætte diskussionerne om indholdet i e-justice-portalen, herunder navnlig vedrørende oplysninger om retshjælp, sprog, automatiske oversættelser,
- forsætte arbejdet med udbygning af portalprototypen med andre registre end insolvensregistre, herunder virksomhedsregistre, matrikel- og tinglysningsregistre,
- påbegynde arbejdet med at skabe de tekniske rammer for brug af elektronisk kommunikation i relation til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1896/2006 af 12. december 2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure,
- arbejde videre med at skabe rammerne for grænseoverskridende videokonferencer, eventuelt gennem portalen, og
- forsætte diskussionerne om forskellige aspekter af sikkerheden omkring e-justice-portalen med inddragelse af Kommissionens IDABC-projekt.

Den handlingsplan for det fremtidige arbejde med e-justice, som rådet vedtog på rådsmødet i november 2008, inddrager Kommissionens meddelelse om e-justice af 2. juni 2008. Handlingsplanen skal bl.a. sikre, at e-justice projektet i højere grad kommer til at inddrage alle medlemsstater, samt at der inden udgangen af 2009 bliver udarbejdet en funktionel version af e-justice portalen. Handlingsplanen vil løbende blive opdateret, efterhånden som arbejdet skrider frem.

Kommissionen har, i forlængelse af den vedtagne handlingsplan, påtaget sig at varetage den tekniske udvikling af portalen i tæt samarbejde med medlemsstaterne. Der er i den forbindelse blevet nedsat en teknisk ekspertgruppe, som Danmark på nuværende tidspunkt ikke deltager i. Kommissionen har på arbejdsgruppeniveau opnået enighed med medlemsstaterne om indholdet af portalens første udgave. Portalen, som forventes at blive idriftsat december 2009, vil i første omgang primært komme til at indeholde information om blandt andet retshjælp og videokonferencer samt links til andre hjemmesider. Hvis muligt vil de eksisterende pilotprojekter om sammenkobling af insolvens- og tolkereregistre endvidere blive integreret med portalen. Det tjekkiske formandskab har herudover tilkendegivet, at de gerne ser, at portalen kommer til at indeholde yderligere funktionalitet på videokonferenceområdet. Det præcise indhold af portalen, og hvordan det skal leveres og opdateres, vil blive afklaret som led i udarbejdelsen af en 'road-map' for arbejdet. Domstolsstyrelsen har i den forbindelse oplyst, at dansk deltagelse i den fælleseuropæiske domstolsportal i vidt omfang vil afhænge af det indholds-

mæssige omfang af portalen og hvordan den skal vedligeholdes, idet tilvejebringelsen og vedligeholdelsen af indholdet kan medføre betydeligt merarbejde for domstolene.

Formandskabet vil på det kommende rådsmøde orientere om status for gennemførelse af handlingsplanen.

3. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Handlingsplanen har ikke (i sig selv) lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

4. Gældende ret

Sagen giver endnu ikke anledning til at redegøre for gældende ret.

5. Høring

Det daværende formandskab fremlagde på et møde i arbejdsgruppen den 18. september 2007 et forslag til en teknisk arkitektur for e-justice-portalen.

Justitsministeriet har på den baggrund den 2. oktober 2007 foretaget høring af følgende myndigheder over forslaget til teknisk arkitektur: Kort- og Matrikelstyrelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Datatilsynet, Civilstyrelsen, Rigspolitiet og Domstolsstyrelsen.

Datatilsynet har i den forbindelse peget på, at det er vigtigt, at der ved udformningen af den tekniske arkitektur tages hensyn til reglerne om beskyttelse af personlige oplysninger, herunder at det sikres, at der er en ansvarlig myndighed og et tilstrækkeligt hjemmelsgrundlag for dataoverførsler, der foretages i e-justice-regi.

6. Subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet

Sagen vurderes ikke på nuværende tidspunkt at give anledning til spørgsmål vedrørende subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet.

7. Andre medlemsstaters kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig dansk holdning

Fra dansk side er man positiv over for, at der arbejdes videre med at fremme og koordinere anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi i grænseoverskridende sager mv. Det må dog naturligvis i givet fald ske inden for betryggende rammer, herunder i overensstemmelse med kravene om databeskyttelse. Disse rammer vil selvsagt kunne være forskellige fra område til område. Udgangspunktet bør være decentrale løsninger, der hviler på frivillighed, hvor den enkelte medlemsstat selv kan vurdere, hvordan og i hvilket omfang medlemsstaten kan og ønsker at deltage.

9. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet. *Europa-Parlamentet har dog på eget initiativ afgivet en resolution af 18. december 2008 med en række anbefalinger til Kommissionen om e-justice.*

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde *den 9. februar 2009.*

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har tidligere været forelagt på et møde i Folketingets Europaudvalg den 8. juni 2007 og et notat blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 1. juni 2007.

Et samlenotat vedrørende bl.a. e-justice blev oversendt den 22. november 2007 til brug ved Folketingets Europaudvalgs møde den 30. november 2007 forud for rådsmødet (RIA) 6.-7. december 2007. Samlenotatet blev ligeledes sendt samme dato til Folketingets Retsudvalg.

Et samlenotat vedrørende bl.a. e-justice blev oversendt den 22. maj 2008 til brug for Folketingets Retsudvalgs møde den 29. maj 2008 og Folketingets Europaudvalgs møde den 30. maj 2008 forud for rådsmødet (RIA) 5. – 6. juni 2008.

Et samlenotat vedrørende bl.a. e-justice blev oversendt den 7. november 2008 til brug for Folketingets Retsudvalgs møde den 13. november 2008 og Folketingets Europaudvalgs møde den 14. november 2008 forud for rådsmødet (RIA) 27. – 28. november 2008.

Dagsordenspunkt 2: Forslag til Rådets rammeafgørelse om forebyggelse og bilæggelse af konflikter om jurisdiktion i straffesager.

Nyt notat.

Resumé

Forslaget til rammeafgørelse har til formål at indføre en mekanisme, som løser tilfælde, hvor to eller flere medlemsstater har straffemyndighed (jurisdiktion) i forhold til en lovovertrædelse, og begge lande ønsker at benytte deres straffemyndighed til at foretage retsforfølgning (jurisdiktionskonflikter). Forslaget indeholder regler om, hvornår medlemsstaterne skal udveksle oplysninger om verserende straffesager, og regler om, hvordan medlemsstaterne kan løse eventuelle jurisdiktionskonflikter. Forslaget vurderes ikke at være i strid med nærhedsprincippet. Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser af betydning. Forslaget er fremlagt af Tjekkiet, Sverige, Polen, Slovakiet og Slovenien. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side finder man på nuværende tidspunkt – hvor den igangsatte høring ikke er afsluttet – ikke at burde tage endelig stilling til forslaget. Danmark er dog umiddelbart positiv over for forslaget.

1. Baggrund

Ifølge Haag-programmet om styrkelse af frihed, sikkerhed og retfærdighed i Den Europæiske Union bør unionen med henblik på at øge retsforfølgningens effektivitet, samtidig med at der sikres en forsvarlig retspleje, være særlig opmærksom på mulighederne for at koncentrere retsforfølgningen i grænseoverskridende sager i én medlemsstat. Der bør desuden lægges vægt på yderligere forslag, herunder vedrørende konflikter om straffemyndighed (jurisdiktion), for at færdiggøre det samlede program vedrørende gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af strafferetlige afgørelser.

På den baggrund har Tjekkiet, Sverige, Polen, Slovakiet og Slovenien fremlagt et forslag til rammeafgørelse om forebyggelse og bilæggelse af konflikter om jurisdiktion i straffesager.

Forslaget til rammeafgørelse blev præsenteret for Coreper den 22. januar 2009. Det har endvidere været indledende drøftelser i arbejdsgruppen for det strafferetlige samarbejde henholdsvis den 6.-7. og den 21.-23. januar 2009. Forslaget blev desuden drøftet på et møde i artikel 36-udvalget den 10.-11. februar 2009.

Forslaget til rammeafgørelse forventes forelagt Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009 med henblik på en politisk drøftelse af hovedlinjerne i forslaget.

2. Indhold

2.1. Generelt

Forslaget til rammeafgørelse er fremlagt under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særligt artikel 31, stk. 1, litra c og d, og artikel 34, stk. 2, litra b. Det følger af artikel 31, stk. 1, litra c og d, at fælles handling vedrørende retligt samarbejde i kriminalsager bl.a. omfatter sikring af forenelighed mellem medlemsstaternes gældende regler, i det omfang det er nødvendigt for at forbedre samarbejdet samt forebyggelse af konflikter om stedlig kompetence mellem medlemsstaterne. Ifølge artikel 34, stk. 2, litra b, kan Rådet med henblik på at bidrage til opfyldelse af Unionens målsætninger på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen vedtage rammeafgørelser om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Forslaget til rammeafgørelse har til formål at indføre en mekanisme, som løser tilfælde, hvor to eller flere medlemsstater har straffemyndighed (jurisdiktion) i forhold til en lovovertrædelse – dvs. kompetence til at indlede en straffesag – og begge lande ønsker at benytte deres straffemyndighed til at foretage retsforfølgning (jurisdiktionskonflikter). Forslaget indeholder på den baggrund regler om, hvornår medlemsstaterne skal udveksle oplysninger om verserende straffesager, og regler om, hvordan medlemsstaterne kan indgå i forhandlinger med henblik på at løse eventuelle jurisdiktionskonflikter. Forslaget indeholder i den forbindelse nogle kriterier, som skal indgå i drøftelserne af, i hvilken medlemsstat retsforfølgningen i givet fald mest hensigtsmæssigt gennemføres.

Forslaget til rammeafgørelse har ikke til formål at harmonisere medlemsstaternes regler om straffemyndighed, og de foreslåede regler skal ikke gælde i forhold til en konkret sag, hvor ingen medlemsstater har straffemyndighed (såkaldte negative jurisdiktionskonflikter).

Forslaget forpligter i intet tilfælde en medlemsstat til at overføre retsforfølgningen til en anden medlemsstat eller til at overtage retsforfølgningen fra en anden medlemsstat. Forslaget indebærer således ikke, at en tiltalt vil få ret til at vælge, i hvilket land den pågældende ønsker at blive retsforfulgt.

2.2. Nærmere om hovedelementerne i forslaget

Efter forslaget til rammeafgørelse har en medlemsstat som udgangspunkt pligt til at udveksle oplysninger med en anden medlemsstat om en verserende straffesag, når medlemsstaten har grund til at antage, at en konkret lovovertrædelse også er genstand for retsforfølgning i den anden medlemsstat, og at der derfor kan være anledning til at være opmærksom på princippet om ne bis in idem (dvs. princippet om, at en person ikke må retsforfølges to gange for samme forbrydelse).

Underretningen af den anden medlemsstat skal ske på en måde, der efterlader et skriftligt spor, og skal indeholde en række nærmere angivne oplysninger. Underretningen skal ske så hurtigt, som det er praktisk muligt, og den anden medlemsstat har ligeledes pligt til at reagere hurtigst muligt.

Hvis den besvarende medlemsstat oplyser, at der verserer en straffesag om samme forhold, er de involverede medlemsstater forpligtet til at indlede direkte konsultationer med henblik på at søge at nå til enighed om, i hvilken af medlemsstaterne retsforfølgningen i givet fald mest hensigtsmæssigt gennemføres. En medlemsstat forpligtes imidlertid ikke til at afstå fra at udøve straffemyndighed eller til at overtage retsforfølgningen fra en anden medlemsstat.

Ved afgørelsen af, hvilken medlemsstat der er bedst egnet til at føre straffesagen, gælder efter forslaget til rammeafgørelse en generel formodning om, at retsforfølgningen mest hensigtsmæssigt sker i den medlemsstat, hvor størstedelen af gerningen er begået. Forslaget indeholder herudover en ikke-udtømmende liste over andre kriterier, der kan tillægges vægt, hvis det nævnte udgangspunkt skal fraviges. Der kan således i givet fald bl.a. lægges vægt på den tiltaltes nationalitet eller bopæl, hensynet til ofrene, hvor vigtige bevismidler befinder sig, eller på hvilket stadium retsforfølgningen er i hver af de involverede medlemsstater.

En medlemsstat kan når som helst anmode Eurojust om bistand, hvis der er opstået en jurisdiktionskonflikt, og forelægge konkrete sager, hvor der er tvivl om, i hvilken medlemsstat retsforfølgningen bør ske. Medlemsstaterne har endvidere i visse tilfælde pligt til at forelægge sager for Eurojust. Det er bl.a. tilfældet, hvis medlemsstaterne ikke inden 10 måneder har kunnet nå til enighed om, hvor retsforfølgningen mest hensigtsmæssigt gennemføres.

Herudover indeholder forslaget til rammeafgørelse en række regler af mere teknisk karakter, herunder om udpegelse af nationale myndigheder, forholdet til andre retsakter og tidspunkt for gennemførelse.

3. Gældende dansk ret

3.1. Jurisdiktion i straffesager (straffemyndighed)

Straffelovens §§ 6-12 indeholder de almindelige bestemmelser om, under hvilke betingelser en strafbar handling hører under dansk straffemyndighed (jurisdiktion). Disse bestemmelser afgrænser således, hvilke straffesager der kan pådømmes ved danske domstole.

Hovedreglen om dansk straffemyndighed er det såkaldte territorialprincip, jf. straffelovens § 6, hvorefter handlinger, som er begået i Danmark, hører under dansk straffemyndighed. Herudover følger det af straffelovens §§ 7-8 b, at handlinger, som er begået uden for Danmark, i en række nærmere bestemte tilfælde hører under dansk straffemyndighed. Det gælder f.eks. efter omstændighederne, når en lovovertrædelse er begået i udlandet af en dansk statsborger eller mod en dansk statsborger (jf. henholdsvis straffelovens § 7 om det aktive personalprincip og § 7 a om det passive personalprincip).

Bestemmelserne om dansk straffemyndighed i straffelovens §§ 6-12 bygger på grundlæggende jurisdiktionsprincipper, som også kendes fra lovgivningen i de andre EU-medlemsstater. Jurisdiktionsbestemmelserne indebærer, at der vil kunne opstå tilfælde, hvor både Danmark og en eller flere andre medlemsstater har straffemyndighed i forhold til den samme kriminelle handling (konkurrerende straffemyndighed). Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis en dansk statsborger begår et drab i Tyskland. I et sådant tilfælde vil Tyskland kunne støtte straffemyndighed på territorialprincippet, mens Danmark vil kunne støtte straffemyndighed på det aktive personalprincip.

Straffeloven indeholder som udgangspunkt ikke bestemmelser, der nærmere regulerer muligheden for at udøve dansk straffemyndighed, hvis også andre lande har straffemyndighed i forhold til en bestemt lovovertrædelse, dvs. hvor der foreligger konkurrerende straffemyndighed.

I forhold til tilfælde, hvor et andet land også har straffemyndighed og har udnyttet denne til at gennemføre en straffesag, bemærkes dog straffelovens § 10 a, hvorefter en person, over for hvem der uden for den danske stat er afsagt en straffedom, som udgangspunkt ikke kan retsforfølges her

i landet for den samme handling. Bestemmelsen er udtryk for princippet om ”ne bis in idem”, hvorefter en person ikke må retsforfølges to gange for samme forbrydelse.

3.2. Jurisdiktionskonflikter

Dansk lovgivning indeholder ikke bestemmelser om, hvorvidt Danmark eller et andet land skal indlede retsforfølgning i forhold til en lovovertrædelse, som er omfattet af både dansk og udenlandsk straffemyndighed (konkurrerende straffemyndighed). Hvis der opstår uenighed om, hvorvidt Danmark eller et andet land bør foretage retsforfølgning i det konkrete tilfælde, vil en sådan ”jurisdiktionskonflikt” således i givet fald blive løst på ulovbestemt grundlag ved en uformel kontakt mellem den danske anklagemyndighed og myndighederne i det andet land.

For så vidt angår en eventuel jurisdiktionskonflikt mellem Danmark og andre EU-medlemsstater er der mulighed for at inddrage Eurojust, som blev oprettet ved Rådets afgørelse af 28. februar 2002 (senest ændret ved rådsafgørelse af 16. december 2008).

Det følger således af artikel 7, stk. 1, a, litra ii), i rådsafgørelsen, at Eurojust kan anmode en medlemsstat om at acceptere, at en anden medlemsstat er bedre i stand til at indlede efterforskning eller retsforfølgning vedrørende konkrete omstændigheder. Bestemmelsen indebærer alene, at Eurojust kan fremsætte en sådan anmodning til en medlemsstat, som imidlertid ikke er forpligtet til at følge anmodningen.

Det følger af artikel 13, stk. 7, at medlemsstaterne skal sikre, at deres nationale medlemmer af Eurojust bliver informeret om sager, hvor der er opstået – eller sandsynligvis vil opstå – jurisdiktionskonflikter. Det bemærkes, at artikel 13, stk. 7, endnu ikke er trådt i kraft.

3.3. Overførsel af straffesager

Hvis flere lande har straffemyndighed i forhold til den samme lovovertrædelse, vil de pågældende lande efter omstændighederne kunne aftale, at retsforfølgningen skal finde sted i ét bestemt land (f.eks. dér, hvor samtlige vidner befinder sig). De øvrige lande vil i givet fald overføre retsforfølgningen til det pågældende land.

Den europæiske konvention af 15. maj 1972 om overførsel af retsforfølgning i straffesager indeholder nærmere regler herom. I henhold til konventionen kan en stat således anmode en anden stat om at overtage

retsfølgning efter nærmere fastsatte betingelser, f.eks. at forbrydelsen er strafbar efter den anmodede stats lovgivning, eller at den mistænkte skal være fast bosiddende eller statsborger i den anden stat.

Til dato har 13 EU-medlemsstater, herunder Danmark, ratificeret konventionen, mens yderligere 7 medlemsstater har underskrevet konventionen. Konventionen blev gennemført i dansk ret ved lov nr. 252 af 12. juni 1975 om overførsel til andet land af retsfølgning i straffesager.

Den europæiske konvention om overførsel af retsfølgning suppleres af en samarbejdsaftale fra 1970 mellem de nordiske rigsadvokater om retsfølgning i andet nordisk land end der, hvor lovovertrædelsen er begået.

Ifølge den nordiske aftale kan retsfølgning for en lovovertrædelse, som er begået i et nordisk land, ske i et andet nordisk land, hvis den mistænkte er bosat i dette land, og overtrædelsen er strafbar også efter dette lands lovgivning. Det samme gælder, hvis den mistænkte opholder sig i et andet land, og det af særlige grunde findes hensigtsmæssigt, at følgningen sker der. I begge tilfælde gælder, at forholdet skal høre under straffemyndigheden i det land, der overtager retsfølgningen.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til rammeafgørelse forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Det vurderes endvidere ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning.

5. Høring

Forslaget til rammeafgørelse er sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Foreningen af offentlige anklagere, Politiforbundet, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening og Retssikkerhedsfonden.

Justitsministeriet har fastsat høringsfristen til den 6. marts 2009.

6. Nærhedsprincippet

Forslagsstillerne har om nærhedsprincippet anført, at medlemsstaterne ikke på nuværende tidspunkt har en forpligtelse i deres nationale lovgivning til at udveksle oplysninger om straffesager, som har forbindelse til andre medlemsstater. Medlemsstaterne er heller ikke i sager, hvor flere medlemsstater har straffemyndighed, forpligtet til på baggrund af fælles kriterier at overveje, hvilken medlemsstat der er bedst egnet til at indlede retsforfølgning. I fraværet af sådanne regler på fællesskabsniveau vil medlemsstaterne skulle indføre bestemmelser i national ret for at anerkende sådanne foranstaltninger. Det anføres, at det vil indebære, at de 27 medlemsstater vil skulle indføre ensartede nationale bestemmelser, hvilket vil være vanskeligt. Regler fastsat på EU-niveau vil derfor føre til en højere grad af ensartethed.

Regeringens foreløbige vurdering er, at forslaget ikke er i strid med nærhedsprincippet, da formålet bl.a. er at lette det retlige samarbejde i straffesager, der har tilknytning til flere medlemslande, og at forbedre den gensidige anerkendelse af retsafgørelser mellem medlemsstaterne.

7. Andre landes kendte holdninger

Forslaget er fremlagt af Tjekkiet, Sverige, Polen, Slovakiet og Slovenien. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side finder man på nuværende tidspunkt – hvor den igangsatte høring ikke er afsluttet – ikke at burde tage endelig stilling forslaget. Man er dog umiddelbart positiv over for initiativet.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget til rammeafgørelse er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 9. februar 2009.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalget.

Dagsordenspunkt 3: Forhandlingsmandat om indgåelse af aftale om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Union og Japan

Nyt notat.

Resumé

Japan har anmodet om, at der indledes formelle forhandlinger om en aftale om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Union og Japan. I lyset heraf forventes formandskabet at præsentere et forslag til forhandlingsmandat for Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009 med henblik på vedtagelse af forhandlingsmandatet og bemyndigelse til formandskabet til at indlede formelle forhandlinger om en retshjælpsaftale med Japan. Forslaget vurderes ikke at være i strid med nærhedsprincippet. Forslaget vurderes ikke i sig selv at ville have lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstater holdninger til forslaget. Fra dansk side kan man tilslutte sig det foreliggende forhandlingsmandat.

1. Baggrund

Japan tilkendegav i 2007, at man ønskede at styrke samarbejdet i straffesager med EU, og der har siden været uformelle drøftelser mellem EU og Japan om muligheden for at indgå en retshjælpsaftale på det strafferetlige område.

Spørgsmålet om indgåelse af en retshjælpsaftale har bl.a. været drøftet på et møde i artikel 36-udvalget den 23. juni 2008, på Coreper den 3. december 2008 og efterfølgende på et møde i artikel 36-udvalget den 18. december 2008 samt på et møde i formandskabets venner den 20. januar 2009. Udkastet til forhandlingsmandat har endvidere været drøftet på et møde i artikel 36-udvalget den 10.-11. februar 2009.

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009 vil forelægge et forslag til forhandlingsmandat med henblik på vedtagelse af mandatet og Rådets bemyndigelse af formandskabet til at indlede forhandlinger med Japan om indgåelse af en aftale om gensidig retshjælp i straffesager.

2. Indhold

Forslaget til forhandlingsmandat er baseret på artikel 38, jf. artikel 24 TEU, hvorefter Rådet kan bemyndige formandskabet, der om nødvendigt bistås af Kommissionen, til at indlede forhandlinger med en eller flere stater eller internationale organisationer om indgåelse af en aftale om politisamarbejde og retligt samarbejde i straffesager. Sådanne aftaler indgås af Rådet med enstemmighed efter indstilling fra formandskabet.

Forslaget til forhandlingsmandat indeholder en beskrivelse af de rammer, der skal udgøre grundlaget for formandskabets forhandlinger med Japan. Forslaget omfatter for det første en række generelle principper for et samarbejde mellem EU og Japan. Det fremhæves, at det er en betingelse for indgåelse af en retshjælpsaftale, at aftalen indeholder de nødvendige garantier for beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, herunder i forbindelse med dødsstraf. En eventuel aftale vil således skulle fastslå, at oplysninger fremsendt fra en medlemsstat under ingen omstændigheder kan benyttes som bevis i sager, der i Japan fører til idømmelse af dødsstraf.

Herudover indeholder forslaget til forhandlingsmandat en række emner, som formandskabet skal lægge særligt vægt på under forhandlingerne. Det drejer sig bl.a. om visse spørgsmål i forhold til afhøring ved hjælp af videokonference og kravet om dobbelt strafbarhed, hvor der lægges op til, at kravet om dobbelt strafbarhed skal finde anvendelse på tvangsmæssige foranstaltninger som f.eks. ransagning og beslaglæggelse.

Der lægges endvidere op til, at formandskabet i forbindelse med forhandlingerne skal være opmærksom på de regler, der følger af den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager og konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem EU's medlemsstater.

Det følger af forslaget til forhandlingsmandat, at formandskabet løbende vil orientere Rådet om drøftelserne med Japan. Endvidere skal arbejdsgruppen for det strafferetlige samarbejde følge forhandlingerne og fremkomme med forslag til formandskabet.

Når forhandlingerne er afsluttet, vil et eventuelt udkast til aftale mellem EU og Japan skulle forelægges for Rådet med henblik på godkendelse.

Det kan nævnes, at der i 2003 blev indgået en aftale om gensidig retshjælp mellem EU og USA. Der blev endvidere i 2003 indgået en aftale mellem EU og Norge og Island om anvendelse af visse af bestemmelserne i konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem EU's medlemsstater.

3. Gældende dansk ret

Danmark har – med enkelte undtagelser – ikke gennemført særlig lovgivning om gensidig retshjælp i straffesager. Det antages imidlertid med støtte i retspraksis, at udenlandske begæringer om efterforskningskridt i Danmark – f.eks. ransagning eller beslaglæggelse – kan imødekommes, uanset om fremsættelsen og behandlingen af retsanmodninger er reguleret i en aftale, der finder anvendelse mellem Danmark og den anmodende stat.

De relevante efterforskningskridt gennemføres i givet fald på grundlag af en analog anvendelse af de relevante bestemmelser i retsplejeloven, idet en udenlandsk anmodning om efterforskning, herunder ransagning, beslaglæggelse samt edition, kan imødekommes, hvis det pågældende efterforskningskridt kunne gennemføres i forbindelse med en tilsvarende national strafferetlig efterforskning. Dette indebærer bl.a., at anmodninger fra udenlandske myndigheder om gennemførelsen af efterforskningskridt, der kræver rettens medvirken, alene vil kunne imødekommes, hvis det forhold, der ligger til grund for den udenlandske anmodning om bistand, er strafbart efter dansk lovgivning (krav om dobbelt strafbarhed). Derimod stilles der ikke et sådant krav om dobbelt strafbarhed for så vidt angår foranstaltninger, som ikke har karakter af tvangsindgreb (f.eks. en anmodning fra en udenlandsk myndighed om at der sker forkyndelse af en indkaldelse til en udenlandsk retssag for en person, der er bosiddende i Danmark).

Det forhold, at retsplejeloven anvendes analogt i forbindelse med behandlingen af anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager, indebærer endvidere, at anmodninger fra Danmark til udenlandske myndigheder om gennemførelsen af efterforskningskridt, der ville kræve rettens medvirken, hvis det pågældende efterforskningskridt skulle gennemføres her i landet, tillige skal forelægges for en dansk domstol, forinden der fremsættes anmodning over for de udenlandske myndigheder.

Retsplejeloven indeholder enkelte bestemmelser, der direkte tager sigte på sager om gensidig retshjælp. Det drejer sig bl.a. om retsplejelovens § 190, hvorefter lovens regler også finder anvendelse på vidneafhøringer, der gennemføres på begæring af en udenlandsk myndighed. Det fremgår af bestemmelsen, at en anmodning om iagttagelse af en særlig form eller fremgangsmåde så vidt muligt bør imødekommes, medmindre dette vil være åbenbart uforeneligt med landets retsorden.

Danmark har ratificeret den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager samt tillægsprotokollerne til konventionen af hhv. 17. marts 1978 og 8. november 2001. Konventionen har gennem mange år været et særdeles nyttigt og effektivt grundlag for Danmarks retshjælpssamarbejde i forhold til de lande, som har tiltrådt konventionen. I forhold til lande som ikke har tiltrådt konventionen – som eksempelvis Japan – er Danmarks retshjælpssamarbejde med de pågældende lande ofte baseret på principperne i den nævnte konvention.

I EU-regi er endvidere vedtaget en konvention af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem medlemsstaterne og en tillægsprotokol hertil, der smidiggør samarbejdet mellem medlemsstaterne.

Herudover har Danmark ratificeret en række andre konventioner, der indeholder bestemmelser om gensidig retshjælp i straffesager. Det drejer sig bl.a. om den europæiske konvention af 8. november 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold og FN's konvention af 20. december 1988 om ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer. Det følger af konventionerne, at anmodninger om retshjælp som hovedregel skal fremsendes mellem de centrale myndigheder (for Danmarks vedkommende Justitsministeriet), men at anmodninger i hastende tilfælde vil kunne fremsendes mellem de judicielle myndigheder (f.eks. den danske anklagemyndighed).

Det kan i øvrigt oplyses, at Danmark hidtil alene har haft meget få retshjælpssager vedrørende Japan.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til forhandlingsmandat har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser, og forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af forslaget til forhandlingsmandat.

6. Nærhedsprincippet

Forslaget til forhandlingsmandat ses ikke at være i strid med nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side kan man tilslutte sig udkastet til forhandlingsmandat, samt at formandskabet bemyndiges til at indlede formelle forhandlinger med Japan med henblik på at indgå en aftale om gensidig retshjælp i straffesager.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget til forhandlingsmandat har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 9. februar 2009.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 4: Udnævnelse af direktøren for Europol

Nyt notat.

Resumé

Rådet vil drøfte udnævnelsen af den nye direktør for Europol på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, og sagen vil heller ikke have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger. Fra dansk side vil man i lyset af drøftelserne i Rådet tage stilling til, hvilken af kandidaterne til posten som direktør for Europol, man ønsker at støtte.

1. Baggrund

I henhold til Europol-konventionens artikel 29 ledes Europol af en direktør, der efter indstilling fra Euopols Styrelsesråd udnævnes af Rådet for en periode på fire år med mulighed for én genudnævnelsesperiode.

Direktørens opgaver er bl.a. at udføre de opgaver, som er tildelt Europol, herunder varetage den løbende administration, personaleforvaltning, sikre korrekt udarbejdelse og gennemførelse af Styrelsesrådets afgørelser, udarbejde forslag til budget, stillingsfortegnelse og den femårige finansplan samt gennemføre Euopols budget, samt enhver anden opgave, der tildeles direktøren ved Europol-konventionen.

Den nuværende direktør Max-Peter Ratzels periode udløber den 15. april 2009. Max-Peter Ratzel har meddelt, at han ikke ønsker en yderligere periode, og der skal derfor udnævnes en ny direktør.

Formandskabet har på den baggrund lagt op til, at der på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009 sker en drøftelse af, hvem der skal udnævnes til ny direktør for Europol.

2. Indhold

I alt 45 personer har søgt stillingen som direktør for Europol, og der har været afholdt samtaler med nogle af disse ansøgere med henblik på at bedømme de pågældendes kvalifikationer.

Europols styrelsesråd har herefter afgivet en (fortrolig) indstilling til Rådet om egnede kandidater. I lyset af denne indstilling vil Rådet skulle træffe beslutning om udnævnelse af en ny direktør for Europol.

3. Gældende dansk ret

Konventionen af 26. juli 1995 om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol-konventionen) er gennemført i dansk ret ved lov nr. 415 af 10. juni 1997. Loven trådte i kraft den 1. juli 1999. Europol-loven er efterfølgende ændret ved lov nr. 1435 af 22. december 2004 (om gennemførelse af tillægsprotokollerne til Europol-konventionen mv.).

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Udnævnelse af en ny direktør for Europol har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der har ikke været foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Andre medlemsstaters kendte holdninger

Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig dansk holdning

Fra dansk side vil man i lyset af drøftelserne i Rådet tage stilling til, hvilken af kandidaterne til posten som direktør for Europol, man ønsker at støtte.

9. Europa-Parlamentet

Sagen skal ikke forelægges for Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 9. februar 2009.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen om udnævnelse af en ny direktør for Europol har ikke tidligere været forelagt for Folketinget Europaudvalg og Retsudvalget.

Dagsordenspunkt 5: SIS II: Status og rådskonklusioner om det videre arbejde med projektet

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Resumé

Rådet forventes på det kommende møde at få forelagt en statusrapport om arbejdet med SIS II til orientering. *Endvidere forventes det, at der på rådsmødet vil blive fremlagt et udkast til rådskonklusioner om det videre arbejde med projektet. Efter det oplyste om arbejdet med SIS II står det nu klart, at den hidtidige tidsplan for projektet ikke kan overholdes, og udkastet til rådskonklusioner vil på den baggrund konkretisere, hvordan der i den kommende tid kan sikres fremdrift i projektet. Udkastet til rådskonklusioner forventes at indebære, at medlemsstaterne i højere grad end hidtil skal involveres i det resterende tekniske udviklings- og testarbejde, at der skal ske en tilbundsgående analyse af de grundlæggende problemer med systemet, og at der skal iværksættes en undersøgelse af mulighederne for at udvikle et alternativ til SIS II som en videreudvikling af det eksisterende Schengen-informationssystem. Spørgsmålet om status for SIS II og om udkastet til rådskonklusioner har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for spørgsmålet. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdning til sagen. Fra dansk side agter man at tage statusorienteringen til efterretning og tilslutte sig udkastet til rådskonklusioner. Under eventuelle drøftelser om SIS II-projektets videre forløb agter man fra dansk side at udvise fleksibilitet, men dog lægge vægt på, at en alternativ løsning baseret på en videreudvikling af det eksisterende Schengen-informationssystem kun bør betragtes som en nødløsning.*

1. Baggrund

Rådet (retlige og indre anliggender) vedtog på sit møde den 5.-6. juni 2008 en detaljeret tidsplan for den resterende del af arbejdet med SIS II-projektet. *Efter tidsplanen forventes overgangen til SIS II at finde sted i september 2009.*

Ud fra resultaterne af den seneste række tests af systemet, der er gennemført i slutningen af 2008, står det imidlertid nu klart, at fristen i september 2009 ikke kan overholdes. Der er navnlig tale om de såkaldte

”Operational Systems Tests” (OST-tests), hvor man afprøver samspillet mellem den centrale del af SIS II, der er placeret i Strasbourg, og de nationale systemer i hvert enkelt Schengen-land under virkelighedsnære forhold. Der har under disse tests vist sig problemer med at sikre, at indlæste data er ens overalt i systemet (såkaldt datakonsistens). Herudover har det vist sig, at systemet i visse tilfælde ”mister” data under overførsel mellem den centrale og de nationale dele. Ifølge de seneste oplysninger er antallet af fejl dog nu nedbragt væsentligt.

Det er nu forventningen, at overgangen til SIS II først kan ske i slutningen af 2009.

De seneste forsinkelser i SIS II-projektet har givet anledning til nogen utilfredshed blandt en række medlemsstater og til en drøftelse af sagen på justits- og indenrigsministrenes uformelle rådsmøde i Prag den 15.-16. januar 2009. Under drøftelserne var der generel opbakning til, at der bør ske en øget inddragelse af eksperter fra medlemsstaterne i det resterende arbejde. Herudover støttede de fleste medlemsstater, at der bør ske en undersøgelse af mulighederne for – som alternativ til ibrugtagning af det egentlige SIS II på grundlag af de hidtidige specifikationer – at videreudvikle det nuværende Schengen-informationssystem (SIS I+) i form af et mindre avanceret system. Flere medlemsstater samt Kommissionen og Europa-Parlamentets repræsentant ved mødet udtrykte dog samtidig en vis skepsis over for selve det at anvende en sådan alternativ løsning, bl.a. af hensyn til de ressourcer, der allerede nu er anvendt på SIS II.

Rådets arbejdsgruppe om SIS-tekniske spørgsmål har allerede iværksat en foranalyse af mulighederne for at udvikle et alternativt system baseret på SIS I+. En endelig analyse forventes at kunne fremlægges i løbet af foråret 2009.

2. Indhold

Rådet ventes på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009 at få forelagt en statusrapport for arbejdet med SIS II til orientering. Endvidere forventes det, at der på rådsmødet med henblik på vedtagelse vil blive fremlagt et udkast til rådskonklusioner om, hvordan der kan sikres den nødvendige fremdrift i projektet, i forlængelse af drøftelserne herom på det uformelle rådsmøde i Prag den 15.-16. januar 2009.

Arbejdet med SIS II befinder sig lige nu i en afsluttende testfase. Ud fra resultaterne af de seneste tests af systemet står det imidlertid nu klart, at den forudsatte frist for overgangen til SIS II i september 2009 ikke kan overholdes. Der har under disse tests vist sig større tekniske vanskeligheder end forventet. Især er der problemer med at sikre, at indlæste data er ens overalt i systemet (såkaldt datakonsistens). Herudover har det vist sig, at systemet i visse tilfælde "mister" data under overførsel mellem den centrale og de nationale dele. Ifølge de seneste oplysninger er antallet af fejl dog nu nedbragt væsentligt.

Det udkast til rådskonklusioner, der ventes fremlagt, vil indebære, at medlemsstaternes eksperter i højere grad end hidtil skal involveres i det resterende tekniske udviklings- og testarbejde. Endvidere ventes udkastet at indebære, at der skal ske en tilbunds gående analyse af de grundlæggende problemer med systemet og de mulige løsninger herpå. Ydermere ventes udkastet til rådskonklusioner at indebære, at Rådet tilslutter sig, at der gennemføres en undersøgelse af mulighederne for – som alternativ til ibrugtagning af SIS II på grundlag af de hidtidige specifikationer – at videreudvikle det nuværende Schengen-informationssystem som et mindre avanceret system. Udkastet ventes at lægge op til, at der senest på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2009 skal træffes beslutning om SIS II-projektets videre retning. I den forbindelse ventes der i et bilag til udkastet opridset et sæt overordnede politiske, retlige, økonomiske og tekniske kriterier for den kommende beslutning om, hvorvidt man skal gå videre med den alternative løsning. Det forventes dog samtidig, at det af udkastet til rådskonklusioner vil fremgå, at en hurtig overgang til det egentlige SIS II fortsat er den absolutte førsteprioritet.

3. Gældende dansk ret

Spørgsmålet om status for SIS II og udkastet til rådskonklusioner giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Spørgsmålet om status for SIS II og udkastet til rådskonklusioner har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende sagen.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke have betydning for spørgsmålet om status for SIS II og udkastet til rådskonklusioner.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger til spørgsmålet om statusorienteringen og udkastet til rådskonklusioner.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side forventer man at kunne tage statusrapporten til efterretning og tilslutte sig udkastet til rådskonklusioner. Under drøftelserne om SIS II-projektets videre forløb agter man fra dansk side at udvise fleksibilitet, men dog lægge vægt på, at en alternativ løsning baseret på en videreudvikling af det eksisterende Schengen-informationssystem kun bør betragtes som en nødløsning.

9. Europa-Parlamentet

Spørgsmålet om status for SIS II og det ventede udkast til rådskonklusioner har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 9. februar 2009.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen om SIS II har ved flere lejligheder været forelagt Folketinget Europaudvalg og Retsudvalg til orientering, senest forud for rådsmødet den 27.-28. november 2008.

Dagsordenspunkt 6: Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2005/35/EF om forurening fra skibe og om indførelsen af sanktioner for overtrædelser

Revideret dokument. Ændringer er markeret med kursiv.

Resumé

Ved dom af 23. oktober 2007, sag C-440/05 Kommissionen mod Rådet, annullerede EF-Domstolen Rådets rammeafgørelse om skærpelse af de strafferetlige rammer med henblik på håndhævelse af lovgivningen til bekæmpelse af forurening fra skibe, der var vedtaget efter EU-Traktatens afsnit VI om det mellemstatslige strafferetlige og politimæssige spørgsmål (søjle 3). EF-Domstolen fandt, at rammeafgørelsens artikel 2, 3 og 5 på grund af bestemmelsernes formål og indhold, der var at forbedre søfartssikkerheden og beskytte miljøet, skulle have været vedtaget efter artikel 80, stk. 2, om den fælles søtransportpolitik i den overstatslige EF-Traktat. EF-Domstolen fastslog endvidere, at EF-Traktaten ikke indeholder hjemmel til at pålægge medlemsstaterne at indføre bestemte straffetyper og straffeniveauer. Kommissionen har på baggrund af EF-Domstolens dom fremlagt et forslag til ændring af direktiv 2005/35/EF om forurening fra skibe og indførelse af sanktioner for overtrædelser. Forslaget skal træde i stedet for dele af den annullerede rammeafgørelse om bekæmpelse af skibsforurening, der supplerede direktiv 2005/35/EF om forurening fra skibe og indførelse af sanktioner for overtrædelser ved at overføre det meste af indholdet fra den annullerede rammeafgørelse 2005/667/RIA. Det drejer sig navnlig om bestemmelser om medvirken og om juridiske personers ansvar. Forslaget indeholder i overensstemmelse med EF-Domstolens dom dog ikke bestemmelser om de strafferetlige sanktioners art, type og niveau. Sagen vurderes ikke at rejse spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet. Forslaget til direktiv vurderes på det foreliggende grundlag ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Sagen vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser. Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009 vil orientere Rådet om status i sagen, *herunder vedrørende drøftelserne med Europa-Parlamentet om forslaget. Fra dansk side agter man at tage formandskabets orientering om status til efterretning. Danmark støtter en senere vedtagelse af direktivforslaget i dets nuværende form og vil fortsat arbejde for en tekst, der indholdsmæssigt svarer til den annullerede rammeafgørelse, men forholder sig fleksibelt til æn-*

dringsforslag fra Europa-Parlamentet, der ikke har lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

1. Baggrund

På baggrund af bl.a. olietankskibet Prestiges forlis i november 2002, der forårsagede en miljøkatastrofe ud for Galiciens kyst, fremsatte Kommissionen den 2. maj 2003 et forslag til rammeafgørelse om styrkelse af de strafferetlige rammer til bekæmpelse af forurening fra skibe. Forslaget til rammeafgørelsen ledsagede et forslag til direktiv om forurening fra skibe og om indførelse af sanktioner, herunder strafferetlige sanktioner, for ulovlig udtømmning af forurenende stoffer fra skibe, som Kommissionen havde fremsat den 5. marts 2003. De to forslag supplerede hinanden således, at forslaget til direktiv som udgangspunkt indeholder bestemmelser, der fastlægger, hvilke handlinger medlemsstaterne skal kriminalisere, mens forslaget til rammeafgørelse indeholder bestemmelser om de strafferetlige sanktioner for overtrædelse af direktivets bestemmelser. Den 12. juli 2005 vedtog Rådet rammeafgørelse 2005/667/RIA om styrkelse af strafferetlige rammer til bekæmpelse af forurening fra skibe. Rammeafgørelsen blev vedtaget efter EU-Traktatens afsnit VI om det mellemstatslige strafferetlige og politimæssige spørgsmål (søjle 3).

Ved dom af 23. oktober 2007, sag C-440/05 Kommissionen mod Rådet, annullerede EF-Domstolen rammeafgørelsen. EF-Domstolen fandt, at rammeafgørelsens artikel 2, 3 og 5 på grund af bestemmelsernes formål og indhold, der var at forbedre søfartssikkerheden og beskytte miljøet, skulle have været vedtaget efter artikel 80, stk. 2, om den fælles søtransportpolitik i den overstatslige EF-Traktat. EF-Domstolen fastslog endvidere, at EF-Traktaten ikke indeholder hjemmel til at pålægge medlemsstaterne at indføre bestemte straffetyper og straffeniveauer.

Kommissionen har på baggrund af EF-Domstolens dom fremlagt et forslag til ændring af direktiv 2005/35/EF om forurening fra skibe og indførelse af sanktioner for overtrædelser. Forslaget skal træde i stedet for dele af den annullerede rammeafgørelse om bekæmpelse af skibsforurening, der supplerede direktiv 2005/35/EF ved at overføre det meste af indholdet fra den annullerede rammeafgørelse 2005/667/RIA.

Forslaget er fremlagt under henvisning til artikel 80, stk. 2, i EF-Traktaten.

På et møde i arbejdsgruppen om materiel strafferet den 28.-29. juli 2008 blev der opnået bred enighed om teksten til forslaget. Det franske formandskab indledte på den baggrund drøftelser med Europa-Parlamentet med henblik på at indgå en førstebehandlingsaftale. Der har været afholdt dialog-møder i december 2008 og januar 2009.

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009 vil orientere Rådet om status for drøftelserne med Europa-Parlamentet.

2. Indhold

Forslaget skal træde i stedet for dele af den annullerede rammeafgørelse om bekæmpelse af skibsforurening ved at overføre det meste af indholdet fra den annullerede rammeafgørelse 2005/667/RIA. Det drejer sig navnlig om bestemmelser vedrørende medvirken og juridiske personers ansvar. Forslaget indeholder i overensstemmelse med EF-Domstolens dom dog ikke som den annullerede rammeafgørelse bestemmelser om de strafferetlige sanktioners art, type og niveau. Det bestemmes således alene, at overtrædelser skal kunne straffes med sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til den strafbare handling og har en afskrækkende virkning.

Forslaget indeholder ikke ændringer for så vidt angår de handlinger, der allerede efter direktivet og den nu annullerede rammeafgørelse skulle kunne straffes. Medlemsstaterne er således fortsat forpligtet til at gøre udtømmning af forurenende stoffer strafbare. Ved forurenende stoffer forstås olie og skadelige flydende stoffer i bulk (ikke pakket gods).

I Europa-Parlamentet behandles forslaget i Udvalget om Transport og Turisme (TRAN), Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevareresikkerhed (ENVI) og Retsudvalget (JURI). TRAN er hovedansvarlig.

Der foreligger nu et betækningsudkast af 15. december 2008 fra TRAN med flere ændringsforslag. Under dialog-forhandlingerne er der kommet yderligere forslag til.

TRAN foreslår, at gentagne mindre udtømmninger af forurenende stoffer fra skibe skal betragtes som en strafbar handling, hvis den gentagne udtømmning begås forsætligt, hensynsløst eller groft uagtsomt.

JURI og ENVI foreslår, at kriminaliseringsforpligtelsen udvides til også at omfatte overtrædelser, der begås uagtsomt, så kriminaliseringsforpligtelsen ikke begrænses til handlinger der begås groft uagtsomt (eller forsætligt).

TRAN foreslår, at kriminaliseringsforpligtelsen for medvirken begrænses til forsætlig medvirken, således at uagtsom medvirken ikke skal udgøre en strafbar handling.

Endvidere foreslår en enkelt parlamentariker, at medlemsstater, der i medfør af direktivet udfører kontrol på skibe, og får mistanke om overtrædelse af direktivet, skal kunne foretage en tilbageholdelse af skibet – som en administrativ sikkerhedsforanstaltning – indtil skibsejeren m.fl. stiller de nødvendige garantier.

3. Gældende dansk ret

Beskyttelsen af havmiljøet er navnlig reguleret i lov om beskyttelse af havmiljøet (havmiljøloven) samt i bekendtgørelse nr. 267 af 18. april 2008 om udtømning af olie fra skibe og bekendtgørelse nr. 268 af 18. april 2008 om klassifikation og kategorisering samt udtømning af flydende stoffer, der transporteres i bulk. I særligt alvorlige tilfælde finder straffelovens § 196 om grov miljøkriminalitet anvendelse.

Havmiljøloven indeholder i kapitel 2 regler om udtømning af olie. Det bestemmes således i § 11, stk. 1, at udtømning af olie ikke må finde sted på dansk søterritorium. For så vidt angår de eksklusive økonomiske zoner eller andre havområder uden for dansk søterritorium er der fastsat regler om udtømning af olie i *ovennævnte* bekendtgørelse nr. 267 af 18. april 2008 om udtømning af olie fra skibe. Overtrædelse af disse regler er strafbelagt, jf. havmiljølovens § 59 og § 12 i bekendtgørelse nr. 267 af 18. april 2008 om udtømning af olie fra skibe.

Kapitel 3 i havmiljøloven indeholder regler om udtømning af flydende stoffer, som transporteres i bulk. Det følger således af § 13, stk. 1, at udtømning af flydende stoffer, som transporteres i bulk, bortset fra vand, ikke må finde sted på dansk søterritorium. Med hensyn til de eksklusive økonomiske zoner eller uden for dansk søterritorium er der fastsat nærmere regler om udtømning i bekendtgørelse nr. 268 af 18. april 2008 om klassifikation og kategorisering samt udtømning af flydende stoffer, der transporteres i bulk. Overtrædelse af disse regler er ligeledes strafbelagt,

jf. havmiljølovens § 59 og § 17 i bekendtgørelse nr. 268 af 18. april 2008 om klassifikation og kategorisering samt udtømning af flydende stoffer, der transporteres i bulk.

Straffelovens § 196 er senest blevet ændret ved lov nr. 474 af 31. maj 2006. Ved denne ændring blev straffelovens § 196 og havmiljøloven ændret for at opfylde de krav, der blev stillet i den nu annullerede rammeafgørelse.

Miljøministeriet vurderede i den forbindelse, at de handlinger, der efter rammeafgørelsens artikel 2, jf. artikel 4 og 5 i direktiv 2005/35/EF, skulle betragtes som overtrædelser, var ulovlige efter dansk miljølovgivning.

Havmiljøloven er senest blevet ændret ved lov nr. 507 af 17. juni 2008 og lov nr. 508 af 17. juni 2008. Disse ændringer blev gennemført for at opfylde kravene i miljøansvarsdirektivet og en række øvrige direktiver om naturbeskyttelse.

En overtrædelse af havmiljølovens regler kan straffes, hvis overtrædelser er begået forsætligt eller uagtsomt, jf. havmiljølovens § 59, stk. 3. En overtrædelse af straffelovens § 196 er kun strafbar, hvis overtrædelser er begået forsætligt, jf. straffelovens § 19.

Efter straffelovens § 23 straffes enhver, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til en strafbelagt lovovertrædelse. Den, der medvirker til en (forsætlig eller uagtsom) overtrædelse af havmiljølovens regler eller en (forsætlig) overtrædelse af straffelovens § 196, vil således efter omstændighederne kunne straffes.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Som det fremgår ovenfor, skal forslaget træde i stedet for den annullerede rammeafgørelse om bekæmpelse af skibsforurening og overfører på den baggrund det meste af indholdet fra den annullerede rammeafgørelse 2005/667/RIA. Ved lov nr. 474 af 31. maj 2006 blev de ændringer, der blev anset for nødvendige for at opfylde kravene i rammeafgørelsen, gennemført.

I dets nuværende form vurderes direktivforslaget på den baggrund ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Endvidere vurderes forslagene fra Europa-Parlamentet om kriminalisering af gentagne, mindre over-

trædelser, kriminalisering af overtrædelser, der begås uagtsomt, og begrænsning til forsætlig medvirken ikke at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Direktivforslaget med de forslåede ændringer vurderes endvidere ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede forsvarere, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Danmarks Fiskeriundersøgelser, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Byggeri - Ral- og Sandsugersektionen, Dansk Industri, Dansk Sejlunion, Dansk Transport og Logistik, Danske Havne, Danske Maritime, Farvandsvæsenet, Foreningen af Danske Privathavne, Foreningen af Lystbådehavne i Danmark (FLID), Greenpeace Danmark, Kystdirektoratet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Rederiet A.P. Møller, Danmarks Rederiforening, Søfartens ledere, Søfartsstyrelsen, Transportministeriet, Verdensnaturfonden og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, præsidenterne for samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Politiforbundet i Danmark, Dansk Retspolitisk Forening, Farvandsvæsenet, Kystdirektoratet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Danmarks Rederiforening, Søfartens ledere, Søfartsstyrelsen og Transportministeriet.

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Politiforbundet i Danmark, Dansk Retspolitisk Forening, Farvandsvæsenet, Kystdirektoratet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Søfartsstyrelsen og Transportministeriet har ingen bemærkninger til forslaget.

Danmarks Rederiforening og Søfartens ledere har anført, at den forhøjelse af strafferammen fra 4 til 6 års fængsel i straffelovens § 196, der fandt sted ved lov nr. 474 af 31. maj 2006, med henblik på at sikre, at Danmark opfyldte kravene til strafferammer i den nu annullerede rammeafgørelse, bør genovervejes. Det anføres i den forbindelse, at sådanne overvejelser bør tage udgangspunkt i, hvilke strafferammer der gælder i de øvrige EU-lande.

6. Nærhedsprincippet

Kommission har anført følgende med hensyn til overholdelse af nærhedsprincippet:

”Målene i forslaget kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, hvilket skyldes følgende:

Havforurening fører typisk til skader med grænseoverskridende dimensioner. Det er derfor vigtigt, at medlemsstaterne har samme opfattelse af, hvilke former for havforurening, der udgør strafbare handlinger, og at de pålægger strafferetlige sanktioner, i det mindste for strafbare handlinger begået af fysiske personer. Forskellig national praksis i den henseende hindrer et effektivt retligt samarbejde og giver lovovertrædere mulighed for at unddrage sig retsforfølgelse.

Da virkningen af havforurening hyppigt er grænseoverskridende, og da lovovertrædere handler over grænserne, kan medlemsstaterne ikke alene takle dette problem.

Målene i forslaget vil bedre kunne opfyldes med en indsats på fællesskabsniveau af følgende årsager:

Der skal på fællesskabsniveau fastsættes en minimumsstandard for, hvornår der er tale om strafbare handlinger, og et krav om strafferetlige sanktioner for fysiske personer. Det vil sikre, at ulovlig forurening fra skibe behandles på samme måde i alle medlemsstaterne, og at lovovertræderne ikke kan unddrage sig retsforfølgelse for deres strafbare handlinger i EU.

Direktivforslaget fastsætter kun en minimumsharmonisering for aktiviteter, som under alle omstændigheder bør betragtes som strafbare handlinger, og fastslår kun generelt, at fysiske personer skal idømmes strafferetlige sanktioner. Det lader det være op til medlemsstaterne, om der også skal gælde strafferetlige sanktioner for juridiske personer.

Forslaget er derfor i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.”

Regeringen finder ikke, at forslaget kan anses for at stride mod nærhedsprincippet, da formålet med forslaget er at bekæmpe havforurening, hvis virkninger, som anført af Kommissionen, hyppigt er grænseoverskridende, og som ofte begås af lovovertredere, der handler over grænserne.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdning til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man positiv over for forslaget, der skal træde i stedet for dele af den annullerede rammeafgørelse om skærpelse af de straffretlige rammer med henblik på håndhævelse af lovgivningen til bekæmpelse af forurening fra skibe.

Danmark støtter en senere vedtagelse af direktivforslaget i dets nuværende form og vil fortsat arbejde for en tekst, der indholdsmæssigt svarer til den annullerede rammeafgørelse. Danmark forholder sig imidlertid fleksibelt til ændringsforslag fra Europa-Parlamentet, der ikke har lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget blev samtidig med oversendelsen til Rådet sendt til Europa-Parlamentet med henblik på Europa-Parlamentets stillingtagen til forslaget i overensstemmelse med proceduren for fælles beslutningstagen, jf. EF-traktatens artikel 251.

Forslaget behandles i Udvalget om Transport og Turisme (TRAN), Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevarerikkerhed (ENVI) og Retsudvalget (JURI). TRAN er hovedansvarlig.

Der foreligger nu et betækningsudkast af 15. december 2008 fra TRAN med flere ændringsforslag. Under dialog-forhandlingerne er der kommet yderligere forslag til. TRAN forventes at vedtage en endelig betænkning den 17. februar 2009. Europa-Parlamentet forventes at stemme om betænkningen på plenarmødet den 23. marts 2009.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 9. februar 2009.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forslaget og et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 15. april 2008 og til Folketingets Retsudvalg den 23. april 2008. *Forslaget blev endvidere forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg på et møde den 30. maj 2008 forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5.-6. juni 2008.*

Dagsordenspunkt 7: Schengen-evaluering af Schweiz: Orientering og drøftelse om udfaldet af folkeafstemningen i Schweiz den 8. februar 2009 om fortsættelse og udvidelse af den bilaterale aftale med EU om fri personbevægelighed

Nyt notat.

Resumé

Formandskabet har lagt op til, at der på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009 skal ske en orientering om udfaldet af folkeafstemningen i Schweiz den 8. februar 2009 om fortsættelse og udvidelse af den bilaterale aftale med EU om fri personbevægelighed. I forlængelse heraf er der lagt op til en drøftelse af resultatet. Sagen vurderes ikke at ville have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen. Fra dansk side agter man at tage orienteringen til efterretning.

1. Baggrund

På sit møde (retlige og indre anliggender) den 27.-28. november 2008 vedtog Rådet rådskonklusioner om den gennemførte Schengen-evaluering af Schweiz. Det fremgik af rådskonklusionerne, at det ved den gennemførte evalueringsproces var konstateret, at Schweiz grundlæggende var klar til at anvende Schengenreglerne. På den baggrund traf Rådet samtidig afgørelse om fuld anvendelse af Schengen-reglerne i forhold til Schweiz.

Schengenreglerne – herunder om ophævelse af grænsekontrollen – har herefter fundet anvendelse mellem Schweiz og de øvrige Schengenlande fra den 12. december 2008. Luftgrænsekontrollen vil dog først kunne ophæves fra den 29. marts 2009, da der forinden skal gennemføres supplerende evalueringsbesøg i visse schweiziske lufthavne.

Den 1. juni 2002 trådte en aftale mellem Schweiz og de øvrige EU-lande om fri personbevægelighed i kraft. Aftalen er én af i alt syv såkaldte bilaterale aftaler mellem Schweiz og EU inden for EU-samarbejdets 1. søjle. Aftalen om fri personbevægelighed blev med virkning fra 1. april 2006 suppleret med en protokol som følge af EU's udvidelse i 2004.

Schweiz afholdt den 8. februar 2009 folkeafstemning om, hvorvidt Schweiz skal forlænge den nugældende aftale om fri personbevægelighed og samtidig udvide den til også at omfatte Bulgarien og Rumænien. Resultatet af folkeafstemningen viste et flertal for at forlænge og udvide aftalen.

2. Indhold

Formandskabet har lagt op til, at der på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009 skal ske en orientering om udfaldet af folkeafstemningen i Schweiz den 8. februar 2009 om fortsættelse og udvidelse af den bilaterale aftale med EU om fri personbevægelighed. I forlængelse heraf er der lagt op til en drøftelse af resultatet.

3. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side agter man at tage orienteringen til efterretning.

9. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 9. februar 2009.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen om Schweiz' deltagelse i Schengensamarbejdet har flere gange været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg, senest forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 27.-28. november 2008.

Dagsordenspunkt 8: Forslag til Rådets afgørelse om Det Europæiske Fællesskabs undertegnelse af konventionen om værnetingsaftaler (KOM (2008) 538)*

Nyt notat

Resumé

Forslaget har til formål at indhente Rådets godkendelse af, at Fællesskabet undertegner den konvention om værnetingsaftaler, som blev vedtaget i Haag den 30. juni 2005. Forslaget vil ikke have lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Forslaget er omfattet af Danmarks forbehold. Fra dansk side stiller man sig overordnet positivt til forslaget.

1. Baggrund

Konventionen om værnetingsaftaler blev vedtaget den 30. juni 2005 inden for rammerne af Haagerkonferencen om International Privatret. Konventionen indeholder regler, der sikrer håndhævelse af værnetingsaftaler samt anerkendelse og fuldbyrdelse af domme afsagt af domstole, hvis kompetence beror på en værnetingsaftale.

Konventionen er foreløbig kun ratificeret af Mexico og undertegnet af USA.

Da spørgsmålet om retternes kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civile og handelsretlige område er reguleret i Fællesskabet ved Bruxelles I-forordningen af 22. december 2001, har Fællesskabet såkaldt ekstern kompetence på de retsområder, der dækkes af forordningen. For så vidt angår konventionen om værnetingsaftaler indebærer det, at Fællesskabet har enekompetence til at undertegne og tiltræde konventionen. Der er taget højde herfor i konventionens artikel 30, hvorefter Fællesskabet kan undertegne, acceptere, godkende eller tiltræde konventionen.

På den baggrund har Kommissionen den 5. september 2008 fremsat et forslag til Rådets afgørelse om Fællesskabets undertegnelse af konventionen om værnetingsaftaler.

Det danske forbehold

Da Fællesskabets kompetence er baseret på en forordning, der er omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender, og forslaget til afgørelse om Fællesskabets undertegnelse af konventionen om værnetingsaftaler er fremsat med hjemmel i EF-traktatens afsnit IV, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af forslaget.

Danmark vil således selv kunne indgå konventionen om værnetingsaftaler. Efter artikel 5, stk. 2, i den mellemstatslige aftale af 19. oktober 2005 mellem Fællesskabet og Danmark, hvorefter Bruxelles-I forordningen også finder anvendelse i Danmark, er Danmark dog forpligtet til at afholde sig fra at indgå konventioner, der kan berøre eller ændre anvendelsesområdet for forordningen, medmindre det sker efter aftale med Fællesskabet.

2. Forslagets indhold

Ifølge Kommissionens forslag godkender Rådet i medfør af artikel 61, litra c, og artikel 300 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab undertegnelse af konventionen om værnetingsaftaler på Fællesskabets vegne med forbehold for senere indgåelse. Formanden for Rådet bemyndiges endvidere til at udpege den eller de personer, der er beføjet til på Fællesskabets vegne at undertegne konventionen.

Der er ikke med forslaget taget stilling til, om Fællesskabet på tidspunktet for Fællesskabets indgåelse af konventionen skal afgive erklæringer, der begrænser konventionens anvendelsesområde etc. i henhold til konventionens bestemmelser.

3. Gældende ret

Danmark har deltaget i forhandlingerne af konventionen om værnetingsaftaler, der blev vedtaget den 30. juni 2005, og gennemførte i den forbindelse en høring med anmodning om bemærkninger til et udkast til konventionen, bl.a. med henblik på at vurdere om Danmark bør undertegne konventionen.

Det bemærkes, at en dansk tiltrædelse af konventionen vil skulle ske efter aftale med Fællesskabet, jf. artikel 5, stk. 2, i den mellemstatslige aftale

af 19. oktober 2005 mellem Fællesskabet og Danmark, hvorefter Bruxelles-I forordningen også finder anvendelse i Danmark.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der har ikke været foretaget høring om forslaget.

6. Subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet

Forslaget giver ikke anledning til spørgsmål vedrørende subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet.

7. Andre medlemsstaters kendte holdning

Der ses ikke at foreligge officielle tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger til forslaget.

8. Foreløbig dansk holdning

Danmark deltager på grund af forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender som nævnt ikke i vedtagelsen af det foreliggende forslag, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark, jf. punkt 1 ovenfor.

Fra dansk side stiller man sig overordnet positivt til forslaget.

9. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om forslaget.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 9. februar 2009.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 9: Rådets rammeafgørelse om tilrettelæggelsen og indholdet af udvekslinger af oplysninger fra strafferegistre mellem medlemsstaterne

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Resumé

Forslaget til rammeafgørelse har til formål at sikre, at den medlemsstat, hvori den berørte person er statsborger, er i stand til at give et korrekt og udtømmende svar på anmodninger om tidligere straffedomme, som den modtager vedrørende sine egne borgere. Forslaget har i løbet af forhandlingerne undergået en række ændringer, og der er således i den foreliggende udgave tale om et væsentligt anderledes udkast til rammeafgørelse (end Kommissionens oprindelige forslag). Som en konsekvens heraf er en række af de bemærkninger, som er fremkommet i forbindelse med den hjemlige høring over det oprindelige forslag til rammeafgørelse ikke længere relevante. Det drejer sig navnlig om spørgsmålet om det elektroniske standardformat, hvor det oprindelige forslag om komitologiprocedure er ændret til, at Rådet skal vedtage formatet på et senere tidspunkt (i en ny retsakt). Det kan også nævnes, at rammeafgørelsen alene omfatter domme (og ikke administrative afgørelser). Der vil efter rammeafgørelsen ikke være nogen forpligtelse for danske myndigheder til i forbindelse med f.eks. en straffesag at tage hensyn til udenlandske domme i videre udstrækning end i dag. Udkastet til rammeafgørelse kan ikke anses for at stride mod nærhedsprincippet. På det foreliggende grundlag vurderes udkastet til rammeafgørelse at ville medføre visse ændringer og/eller præciseringer i den gældende bekendtgørelse om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister, mens det umiddelbart ikke vurderes at ville nødvendiggøre lovændringer. Forslaget vurderes i dets nuværende udformning at ville have statsfinansielle konsekvenser, som det imidlertid på nuværende tidspunkt ikke er muligt at angive præcist. Fra dansk side kan man generelt støtte forslaget. *Der er allerede opnået politisk enighed om forslaget, der alene forventes forelagt Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009 med henblik på formel vedtagelse.*

1. Baggrund

Spørgsmålet om udveksling af oplysninger om straffedomme og om virkningen heraf i Den Europæiske Union har løbende været genstand for

drøftelser i såvel Rådet (for retlige og indre anliggender) som i Det Europæiske Råd.

Rådet (retlige og indre anliggender) vedtog den 21. november 2005 en rådsafgørelse om udveksling af oplysninger fra strafferegistre, som har til formål – på kort sigt – at fremskynde overførelsen af straffedomme.

Kommissionen fremlagde den 25. januar 2005 en hvidbog om udveksling af oplysninger om straffedomme og om virkningen heraf i Den Europæiske Union (KOM(2005)10).

I lyset heraf og på baggrund af drøftelser i Rådet (retlige og indre anliggender) har Kommissionen den 22. december 2005 fremlagt et forslag til rammeafgørelse om tilrettelæggelsen og indholdet af udvekslinger af oplysninger fra strafferegistre mellem medlemsstaterne (KOM(2005)690).

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. juni 2007 blev der opnået politisk enighed i Rådet om forslaget (uden præambel og formular), og der er herefter på arbejdsgruppe-niveau opnået enighed om præambel og formular. Forslaget forventes alene forelagt Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009 med henblik på formel vedtagelse.

2. Indhold

Forslaget er fremlagt under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 31, hvoraf det bl.a. fremgår, at fælles handling vedrørende samarbejde i kriminalsager bl.a. omfatter fremme og fremskyndelse af samarbejdet om retspleje mellem kompetente ministerier og retlige eller tilsvarende myndigheder i medlemsstaterne, og artikel 34, stk. 2, litra b, hvoraf det fremgår, at Rådet med henblik på at bidrage til opfyldelse af Unionens målsætninger på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen kan vedtage rammeafgørelser om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Hovedelementerne i forslaget er følgende:

- Hver medlemsstat træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at det i forbindelse med alle domme, der afsiges på dens område, ved overførslen til det nationale strafferegister anføres, hvilken nationali-

tet eller hvilke nationaliteter den domfældte har, hvis der er tale om en statsborger i en anden EU-medlemsstat.

Ved ”dom” forstås en endelig afgørelse, hvorved en domstol har fundet en fysisk person skyldig i en strafbar handling – i det omfang disse afgørelser registreres i strafferegisteret i den domfældende medlemsstat. Administrative afgørelser falder således uden for rammeafgørelsen.

Hver medlemsstat udpeger en central myndighed, som snarest muligt informerer de centrale myndigheder i andre medlemsstater om domme afsagt på dens område over personer, der er statsborgere i de pågældende medlemsstater, således som de er registreret i strafferegisteret. Den centrale myndighed informerer endvidere straks om efterfølgende ændring eller sletning af oplysningerne i dens strafferegister.

En medlemsstat, der har tilvejebragt ovennævnte oplysninger (domsstaten), fremsender efter anmodning fra den centrale myndighed i den medlemsstat, hvor den berørte person er statsborger (statsborgerstaten), en genpart af de pågældende domme og foranstaltninger samt andre oplysninger vedrørende sagen, således at sidstnævnte kan vurdere, hvorvidt disse straffedomme og foranstaltninger nødvendiggør foranstaltninger på nationalt plan.

- Den centrale myndighed i statsborgerstaten, opbevarer alle de oplysninger, som modtages fra domsstaten, således at den er i stand til at videregive dem efter anmodning.

Alle ændringer eller sletninger af oplysningerne i domsstaten medfører identisk ændring eller sletning i statsborgerstaten, således at statsborgerstaten kun videregiver ajourførte oplysninger. Statsborgerstatens interne brug af oplysningerne er undergivet statsborgerstatens egne regler om sletning og ændring. Begrebet omfatter både rettelse af fejlregistreringer og sletning efter udløb af den periode, oplysninger kan opbevares i.

- Hvis en medlemsstat ønsker oplysninger fra en anden medlemsstats strafferegister, kan den centrale myndighed i overensstemmelse med national ret i den pågældende medlemsstat sende en anmodning om oplysninger til en anden medlemsstats centrale myndighed.

Når en person anmoder om oplysninger fra sit eget strafferegister (egenacces), kan den centrale myndighed i den medlemsstat, hvori anmodningen indgives, i overensstemmelse med national ret sende en anmodning om udskrifter af strafferegisteret og oplysninger i relation hertil til den centrale myndighed i en anden medlemsstat, hvis den berørte person har eller har haft opholdssted eller er eller har været statsborger i den anmodende medlemsstat eller den anmodede medlemsstat.

Når tidsfristen for indførelse af et elektronisk standardformat er udløbet (se nedenfor), og en person indgiver en anmodning om egenacces til en anden medlemsstat end statsborgerstaten, sender den centrale myndighed i denne medlemsstat en anmodning om udskrift af strafferegisteret til den centrale myndighed i statsborgerstaten med henblik på at kunne indsætte sådanne oplysninger i den udskrift, som skal gives til personen.

Alle anmodninger om oplysninger fra en medlemsstats centrale myndighed sendes ved hjælp af en standardformular.

- Når den centrale myndighed i en medlemsstat anmoder den centrale myndighed i statsborgerstaten om oplysninger fra dets strafferegister til brug for en straffesag, overfører statsborgerstaten oplysninger om
  - o nationale domme, som er registreret i strafferegisteret
  - o domme afsagt i andre medlemsstater, som er blevet overført til statsborgerstaten efter rammeafgørelsens gennemførelse i overensstemmelse med reglerne i rammeafgørelsen,
  - o domme afsagt i andre medlemsstater, som er blevet overført til statsborgerstaten forud for rammeafgørelsens gennemførelse, og som er indført i dens strafferegister, og
  - o domme afsagt i tredjelande, som er blevet overført til statsborgerstaten og indført i dens strafferegister.

- Når den centrale myndighed i en medlemsstat anmoder den centrale myndighed i statsborgerstaten om oplysninger fra dets strafferegister til brug for andet end en straffesag, besvarer statsborgerstaten anmodningen i overensstemmelse med national ret for så vidt angår oplysninger om nationale domme og domme afsagt i tredjelande, som er blevet overført til statsborgerstaten og indført i dens strafferegister.

For så vidt angår oplysninger om domme afsagt i en anden medlemsstat, som er blevet overført til statsborgerstaten, overfører den centrale myndighed i statsborgerstaten i overensstemmelse med national ret de oplysninger, der er blevet opbevaret i overensstemmelse med reglerne i rammeafgørelsen, samt de oplysninger, der er blevet overført til statsborgerstaten forud for rammeafgørelsens gennemførelse, og som er indført i dens strafferegister. Domsstaten kan i forbindelse med overførsel af oplysningerne til statsborgerstaten stille krav om, at statsborgerstaten kun må videregive oplysningerne til brug for en straffesag. I så fald skal den centrale myndighed i statsborgerstaten underrette den anmodende medlemsstat om, hvem der er domsstat, således at den anmodende medlemsstat kan rette henvendelse dertil.

- Når et tredjeland anmoder den centrale myndighed i statsborgerstaten om oplysninger fra dets strafferegister, kan statsborgerstaten vælge at besvare anmodningen. Besvarelsen skal i så fald overholde de begrænsninger for videregivelse, der (i forholdet mellem medlemsstaterne) følger af rammeafgørelsen, for så vidt angår domme afsagt i en anden medlemsstat, som er blevet overført til statsborgerstaten. Videregivelse af oplysninger om nationale domme og domme afsagt i tredjelande, som er blevet overført til statsborgerstaten, er ikke reguleret af rammeafgørelsen, hvorfor det er statsborgerstatens egne regler om videregivelse, der finder anvendelse.
- Når den centrale myndighed i en medlemsstat anmoder den centrale myndighed i en anden medlemsstat end statsborgerstaten om oplysninger fra dets strafferegister overfører den anmodende medlemsstat oplysninger om nationale domme og domme vedrørende tredjelandsstatsborgere og statsløse personer, som er indført i dens strafferegister i overensstemmelse med reglerne i Europarådets konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager.
- Besvarelse af anmodninger efter denne rammeafgørelse skal ske ved hjælp af en standardformular og ledsages af en oversigt over domme som fastsat i national ret.
- Personoplysninger, der efter anmodning overføres til en central myndighed i en medlemsstat til brug for en straffesag, kan kun anvendes af den anmodende medlemsstat til den straffesag, hvortil der er indgivet anmodning om dem i overensstemmelse med standardformularen.

Personoplysninger, der efter anmodning overføres til en central myndighed i en medlemsstat til brug for andet end en straffesag, kan den anmodende medlemsstat i overensstemmelse med national ret kun anvende til de formål, hvortil der er indgivet anmodning om dem, og inden for de grænser, som den anmodende medlemsstat har fastsat i standardformularen.

Personoplysninger, der efter anmodning overføres til en central myndighed i en medlemsstat, kan dog uanset ovennævnte begrænsninger anvendes af den anmodende medlemsstat for at forebygge en umiddelbar og alvorlig fare for den offentlige sikkerhed.

- Når den centrale myndighed i domsstaten informerer den centrale myndighed i statsborgerstaten om domme afsagt på dens område og om efterfølgende ændring eller sletning af oplysningerne i dens strafferegister, skal den som minimum overføre følgende oplysninger, medmindre de i den konkrete sag ikke er den centrale myndighed bekendt:
  - Oplysninger om domfældte (fulde navn, fødselsdato, fødselssted (by og stat), køn, nationalitet og - hvis det findes - pseudonym, alias og/eller tidligere navn).
  - Oplysninger om dommens form (dato for dommen, rettens navn samt datoen, hvor dommen blev endelig).
  - Oplysninger om forhold, der har givet anledning til dommen (dato for den lovovertrædelse, der ligger til grund for dommen, lovovertrædelsens betegnelse eller retlige kvalifikation og anvendelige lovbestemmelser).
  - Oplysninger om dommens indhold, såsom straf samt eventuelle tillægsstraffe, sikkerhedsforanstaltninger, efterfølgende afgørelser, der ændrer fuldbyrdelsen af dommen osv.

Den centrale myndighed i domsstaten skal overføre følgende oplysninger, hvis de er registreret i domsstatens strafferegister:

- Oplysninger om domfældtes forældres navne.
- Oplysninger om dommens journalnummer.
- Oplysninger om gerningsstedet.
- Oplysninger om rettighedsfrakendelser, som følger af dommen.

Den myndighed i statsborgerstaten, som modtager ovennævnte oplysninger, skal opbevare dem, således at den er i stand til at videregive dem efter anmodning fra en anden medlemsstat.

- Den centrale myndighed i domsstaten skal overføre følgende oplysninger, såfremt de er tilgængelige for denne:
  - Oplysninger om domfældtes identitetsnummer (cpr-nummer) eller domfældtes identifikationsdokuments type og nummer.
  - Domfældtes fingeraftryk.

Den centrale myndighed i domsstaten kan overføre yderligere oplysninger, såfremt de er indført i domsstatens strafferegister.

Den myndighed i statsborgerstaten, som modtager ovennævnte oplysninger, kan opbevare dem (men er ikke forpligtet hertil), således at den er i stand til at videregive dem efter anmodning.

- Fra en bestemt dato skal medlemsstaternes centrale myndigheder efter anmodning udveksle oplysninger fra strafferegistre ad elektronisk vej i et standardformat, som skal omfatte alle ovennævnte informationstyper.

Det elektroniske standardformat og andre måder at tilrettelægge og lette udvekslingen af oplysninger om straffedomme mellem medlemsstaternes nationale myndigheder på fastsættes af Rådet (med enstemmighed) i overensstemmelse med de relevante procedurer i EU-traktaten. Disse andre måder omfatter:

- Fastsættelse af metoder til at lette forståelsen og maskinoversættelsen af de overførte oplysninger.
- Fastsættelse af betingelserne for edb-baseret udveksling af oplysninger, bl.a. med hensyn til de tekniske standarder og eventuelt de udvekslingsprocedurer, der skal anvendes.
- Eventuelle tilpasninger af formularen i bilaget til rammeafgørelsen.

Hver medlemsstat skal senest 3 år efter vedtagelsen af formatet og de edb-baserede metoder til udveksling af oplysninger om straffedomme foretage de tekniske tilpasninger, der er nødvendige for at anvende formatet og overføre det ad elektronisk vej til de øvrige medlemsstater.

Indtil udløbet af 3-års fristen udveksles oplysninger - for så vidt angår de medlemsstater, der ikke er i stand til at overføre oplysninger elektronisk - ved hjælp af ethvert middel, der efterlader et skriftligt spor, og på betingelser, der gør det muligt for den medlemsstat, der modtager dem, at kontrollere, at oplysningerne er autentiske. Denne fremgangsmåde finder også anvendelse efter 3-års fristen, hvis de nævnte elektroniske overførselsmåder ikke er til rådighed på dette tidspunkt.

Det fremlagte forslag indeholder herudover bestemmelser om rammeafgørelsens formål, om definitioner, om hvilke myndigheder, der kan udpeges som kompetente myndigheder i henholdsvis domsstaten og fuldbyrdelsesstaten, om frister for besvarelse af anmodninger, samt om regler vedrørende sprog, forholdet til andre retlige instrumenter, gennemførelse og ikrafttræden.

3. Gældende dansk ret

3.1. Udveksling af oplysninger om straffedomme

3.1.1. Anmodninger mellem EU-medlemslandene om udveksling af oplysninger om straffedomme og rettighedsfrakendelser behandles i dag navnlig efter reglerne i Europarådets konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager samt de tilhørende tillægsprotokoller af henholdsvis 17. marts 1978 og 8. november 2001.

Konventionen indeholder i artikel 13 regler for fremsendelse af udskrifter af og oplysninger fra strafferegistre efter begæring, og i artikel 22 regler om underretning af egen drift om straffedomme og påfølgende foranstaltninger, der vedrører det pågældende lands statsborgere.

De nævnte bestemmelser er sålydende:

”

Artikel 13

1. Den anmodede stat skal fremsende udskrifter af og oplysninger fra strafferegistre, hvorom der til brug for straffesager fremsættes begæring fra en kontraherende part, i samme udstrækning som disse udskrifter og oplysninger kan meddeles til dets egne judicielle myndigheder i tilsvarende sager.

2. I andre end de i denne artikels stk. 1 omhandlede tilfælde skal anmodningen efterkommes på de betingelser, som gælder efter den anmodede stats lovgivning, andre forskrifter eller praksis.

...

Artikel 22

Hver af de kontraherende parter skal underrette enhver anden part om alle straffedomme og påfølgende foranstaltninger, der vedrører sidstnævnte parts statsborgere, og som indføres i strafferegistret. Justitsministerierne skal oversende sådanne meddelelser til hverandre mindst en gang om året. Såfremt den pågældende person anses for statsborger i to eller flere kontraherende stater, skal hver af disse underrettes, medmindre den pågældende person er statsborger i det land, hvor han blev domfældt.”

Danmark har i forbindelse med indgåelsen (ratifikationen) af 1959-konventionen taget forbehold over for artikel 13. Disse forbehold er sålydende:

”Ad artikel 13, stk. 1

Forpligtelsen til at meddele udskrifter af strafferegistrene i henhold til denne bestemmelse begrænses til straffeoplysninger, som vedrører personer, der er sigtet eller tiltalt.”

...

”Ad artikel 13, stk. 2

Der tages forbehold over for denne bestemmelse i dens helhed.”

Herudover indeholder Schengen-konventionen særlige (proceduremæssige) bestemmelser om fremsættelse af de nævnte former for retsanmodninger i forholdet mellem Schengen-landene.

Endvidere er der i den såkaldte EU-retshjælpskonvention (af 29. maj 2000) fastsat bestemmelser om fremsendelse og besvarelse af anmodninger om gensidig retshjælp og om beskyttelse af personoplysninger, jf. herved konventionens artikel 6 og 23. Der kan i denne forbindelse navnlig henvises til konventionens artikel 6, stk. 8, hvorefter anmodninger og meddelelser om oplysninger om straffedomme som omhandlet i artikel 22 i 1959-konventionen fremsendes gennem medlemsstaternes centrale myndigheder.

3.1.2. Rådet (retlige og indre anliggender) vedtog som tidligere nævnt den 21. november 2005 en rådsafgørelse om udveksling af oplysninger fra strafferegistre.

Rådsafgørelsen indebærer en forpligtelse for medlemsstaterne til at udpege en eller flere central(e) myndighed(er) til udveksling af oplysninger. Efter rådsafgørelsen skal medlemsstaterne – i øvrigt i overensstemmelse med deres forpligtelser (ifølge Europarådets konvention (af 20. april 1959) om gensidig retshjælp i straffesager) – straks fremsende domme, som afsiges over andre medlemsstaters statsborgere, til disse medlemsstater. Der fastsættes efter rådsafgørelsen en frist for medlemsstaternes svar på en anmodning om fremsendelse af udskrifter af og oplysninger fra strafferegistre. Anmodning om og fremsendelse af oplysninger om straffedomme sker under anvendelse af standardblanketter.

I forbindelse med rådsafgørelsen har medlemsstaterne indbyrdes givet afkald på at gøre deres forbehold med hensyn til artikel 13 i Europarådets konvention (af 20. april 1959) om gensidig retshjælp i straffesager gældende. Rådsafgørelsen berører derimod ikke forbehold med hensyn til artikel 22 i samme konvention. Se i den forbindelse ovenfor under punkt 3.1.1.

Rådsafgørelsen har ikke medført ændringer i den gældende lovgivning på området for udveksling af straffedomme, og det er således fortsat de almindelige regler om tavshedspligt og videregivelse, som regulerer dette spørgsmål.

3.1.3. De almindelige regler for videregivelse af personoplysninger, som behandles ved hjælp af edb, findes i persondatalovens kapitel 4. Det fremgår bl.a. af disse regler, at der kan ske behandling af oplysninger om strafbare forhold, hvis det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver, jf. lovens § 8, stk. 1. Oplysninger om strafbare forhold må dog alene videregives, såfremt nærmere angivne betingelser er opfyldt, jf. § 8, stk. 2.

I medfør af persondatalovens § 72 har justitsministeren udstedt en bekendtgørelse, som bl.a. indeholder de nærmere regler for Kriminalregisterets indhold, for indberetning til registeret og sletning af oplysninger heri samt for videregivelse af oplysninger, herunder til udenlandsk politi, anklagemyndighed og domstole, jf. bekendtgørelse nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregi-

ster. Der kan i denne forbindelse navnlig henvises til reglerne i bekendtgørelsens kapitel 6, særligt bestemmelserne i § 21, stk. 1, nr. 9, som fastsætter, at Rigspolitechefen kan udstede fuldstændige udskrifter af Kriminalregisteret og straffeattester til udenlandsk politi, anklagemyndighed og domstole i de nordiske lande eller i lande, der er medlemmer af Europarådet, til brug for offentlige straffesager i udlandet.

3.2. Registrering af straffedomme

De gældende regler om registrering af straffedomme i Kriminalregisteret findes i bekendtgørelsen om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (bekendtgørelse nr. 218 af 27. marts 2001), der er fastsat med hjemmel i § 72 i lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger.

Af bekendtgørelsens § 3 følger, at der i afgørelsesdelen optages oplysninger om personer, om hvem der er truffet afgørelse i straffesager. De typer af oplysninger, som optages, fremgår af bilag 1 til bekendtgørelsen. Af bilag 1 fremgår bl.a., at afgørelser truffet i lande, der er medlem af Europarådet, vedrørende danske statsborgere og udenlandske statsborgere, der på gerningstidspunktet har fast bopæl i Danmark, optages efter samme retningslinier som danske afgørelser, såfremt Kriminalregisteret får underretning derom.

Afgørelser truffet i andre lande optages i de nævnte tilfælde, hvis de af Rigspolitechefen efter procesmåden og strafudmålingen skønnes at kunne sidestilles med danske afgørelser.

Indberetning af oplysninger til Kriminalregisteret sker fra domstolene, auditørerne, Direktoratet for Kriminalforsorgen, kriminalforsorgens anstalter og arresthuse, politiet og udenlandsk politi eller justitsmyndighed. Såvel den indberettende myndighed som Rigspolitechefen udfører kontrol til sikring af, at der ikke behandles urigtige eller vildledende oplysninger eller oplysninger af ikke-politimæssig karakter. Oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende eller uden politimæssig interesse, skal snarest muligt berigtiges eller slettes. Der henvises til bekendtgørelsens §§ 5-6.

Ved indberetning af nye oplysninger til Kriminalregisteret foretages ajourføring af tidligere registrerede oplysninger, jf. bekendtgørelsens § 7.

Efter bekendtgørelsens § 8 sker sletning af oplysninger i afgørelsesdelen efter de i bilag 3 fastsatte regler. Heraf følger, at der sker sletning, når der er forløbet 10 år fra det seneste af følgende tidspunkter:

- endelig løsladelse fra afsoning af frihedsstraf,
- udløb af prøvetid efter prøveløsladelse,
- endelig ophævelse af retsfølge efter straffelovens §§ 68-70,
- ophør af frakendelse af rettigheder eller pålæg,
- endelig afgørelse, der ikke omfattes af de ovennævnte tilfælde.

Oplysninger om personer, der er fyldt 80 år, slettes i afgørelsesdelen. For personer, der er fyldt 70 (men ikke 80 år), nedsættes de ovenfor anførte frister til 5 år.

Efter bekendtgørelsens § 10 slettes oplysninger om en registreret person i Kriminalregisteret senest 2 år efter den pågældendes død. Får Rigspolitichefen først efterfølgende underretning om dødsfaldet, slettes oplysningerne om den pågældende på dette tidspunkt.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Navnlig de foreslåede regler om domsstatens pligt til at fremsende nærmere angivne oplysninger til statsborgerstaten samt pligten for den medlemsstat, hvori den berørte person er statsborger (statsborgerstaten) til at registrere en række oplysninger med henblik på videretransmission giver anledning til overvejelser om ændring af gældende ret.

Efter rammeafgørelsen stilles der krav om, at opbevaring og sletning mv. af oplysninger med henblik på videregivelse sker efter de regler, som gælder i domsstaten. Efter rammeafgørelsen gælder der en ubetinget registreringspligt med hensyn til domme over egne statsborgere modtaget fra andre medlemsstater, uanset om der er tale om domfældelse for et forhold, som ikke er strafbart i Danmark, eller der i øvrigt ikke ville kunne ske registrering heraf i en tilsvarende dansk sag, f.eks. fordi der er tale om bødesager inden for særlovgivningen. Rammeafgørelsen må også antages at betyde, at statsborgerstaten ikke kan opbevare oplysninger om udenlandske straffedomme i sit strafferegister med henblik på videregivelse, hvis oplysningerne er blevet slettet i den pågældende domsstat.

Det følger af bekendtgørelsen om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister § 3 og bilag 1, at afgørelser truffet i lande, der er medlem af Europarådet (dvs. herunder også EU-medlemslandene), vedrørende danske statsborgere og udenlandske statsborgere, der på gerningstidspunktet har fast bopæl i Danmark, optages efter samme retningslinier som danske afgørelser, såfremt Kriminalregisteret får underretning derom. Sådanne oplysninger slettes ligeledes efter regler fastlagt i bekendtgørelsen.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil der på denne baggrund formentlig være behov for visse ændringer og/eller præciseringer i den gældende bekendtgørelse om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister.

Det er muligt, at forslaget herudover også på andre punkter vil indebære ændringer eller præciseringer i den gældende bekendtgørelse, herunder i relation til pligten til som domsstat at overføre bestemte informationstyper til statsborgerstaten.

Det er på det foreliggende grundlag umiddelbart vurderingen, at udkastet til rammeafgørelse ikke vil nødvendiggøre lovændringer.

4.2. Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes i den nuværende udformning at ville have statsfinansielle konsekvenser, som det imidlertid ikke på nuværende tidspunkt er muligt at angive præcist.

5. Høring

Forslaget til rammeafgørelse er sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Ålborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolicefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikke-

de advokater, Datatilsynet, Amnesty International og Institut for Menneskerettigheder.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitechefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Datatilsynet og Institut for Menneskerettigheder.

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Domstolsstyrelsen og Foreningen af Politimestre i Danmark oplyser, at forslaget ikke giver anledning til bemærkninger.

Præsidenten for Vestre Landsret og Dommerfuldmægtigforeningen oplyser, at man ikke finder anledning til at udtale sig om forslaget.

Rigspolitechefen anfører om forslagets praktiske og tekniske konsekvenser, at domsstatens forpligtelse til at oplyse om sletning eller ændring af registrerede oplysninger samt statsborgerstatens pligter i så henseende vil medføre et øget antal underretninger og arbejdsgange, hvilket vil medføre et øget arbejdspress i Kriminalregisteret, hvorfor der, hvis forslaget gennemføres, vil være behov for tilførsel af ressourcer til området. Rigspolitechefen anser det ikke for urealistisk at få tilrettelagt arbejdsgangen sådan, at svarfristen i artikel 8 på 10 dage kan imødekommes i langt de fleste tilfælde. Rigspolitechefen finder, at en egentlig teknisk løsning (i det oprindelige forslag fra Kommissionen) er så sporadisk beskrevet, at det ikke er muligt at vurdere de tekniske forudsætninger for, at Danmark kan indgå i en elektronisk udveksling af oplysninger. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at skønne over de økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser heraf. Gennemførelsen af en elektronisk udveksling af oplysninger giver endvidere anledning til en række overvejelser af sikkerhedsmæssig karakter, der bør indgå i et nærmere analysearbejde i forbindelse med udformningen af en egentlig teknisk løsning herfor. Rigspolitechefen vurderer, at formularerne i bilaget til forslaget er et fremskridt, og at anvendelse heraf bør være obligatorisk. For medlemsstater, som anvender personnummer, bør angivelse heraf i formularerne være obligatorisk. Endvidere bør formularerne i bilaget suppleres af en formular til fremsendelse af underretninger, da det er helt afgørende,

at Kriminalregisteret på en hurtig og enkel måde kan identificere den relevante person og sag.

Rigsadvokaten oplyser, at Rigsadvokaten generelt er positivt indstillet over for forslaget, idet det formentlig vil kunne betyde et mere effektivt samarbejde omkring udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes strafferegistre. Til forslagets enkelte bestemmelser anfører Rigsadvokaten for det første, at definitionen af en dom er for vidtgående, idet den alene bør omfatte afgørelser, der er truffet af en judiciel myndighed. For det andet bør det afklares, om statsborgerstaten forpligtes til at registrere oplysninger, som modtages fra domsstaten, men som man efter nationale regler ikke selv ville registrere. Hvis det ikke er tilfældet, vil der skabes en mindre asymmetri vedrørende gentagelsesvirkningen, idet udvekslingen af oplysningerne således vil afhænge af, i hvilken medlemsstat borgeren begår kriminaliteten. Denne asymmetri kan formentlig kun undgås, såfremt der fastsættes retningslinjer for, hvilke lovovertrædelser der skal registreres. Rigsadvokaten anfører desuden, at domsstatens pligt til snarest muligt at informere statsborgerstaten om domme afsagt over sidstnævntes borgere vil sikre, at en statsborger, uanset om han tidligere er straffet her i landet eller i en anden medlemsstat, vil blive straffet under hensyntagen til den eller de tidligere afgørelser, hvis han på ny begår en strafbar handling, der kan eller skal tillægges gentagelsesvirkning efter dansk ret. Rigsadvokaten finder, at der i statsborgerstaten alene bør opereres med én frist for sletning af oplysninger, uanset om de hidrører fra domme afsagt af egne domstole eller domme afsagt i andre medlemsstater. Det virker ikke tilfredsstillende, at benyttelsen af de registrerede oplysninger i en straffesag skal afhænge af, i hvilken medlemsstat lovovertrædelser er begået.

Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet oplyser, at statsadvokaten generelt er positivt indstillet over for forslaget, idet det ud over at effektivisere samarbejdet omkring udveksling af oplysninger mellem de nationale strafferegistre i medlemsstaterne tillige vil medføre, at man i de respektive medlemsstater vil få kendskab til straffedomme vedrørende egne statsborgere, som andre medlemsstater har afsagt. Det vil være af betydning i forbindelse med afsigelse af straffedomme i de enkelte medlemsstater og vil også efter omstændighederne kunne have en vis betydning i forbindelse med efterforskning af straffesager. Til forslagets enkelte bestemmelser anfører statsadvokaten, at betydningen af visse elementer af forslaget bør analyseres nærmere.

Politidirektøren i København oplyser, at politidirektøren generelt er positivt indstillet over for forslaget. Til forslagens enkelte bestemmelser anfører politidirektøren for det første, at statsborgerstatens pligt til at registrere alle afgørelser fra domsstaten, uanset om der er tale om domfældelse for et forhold, som ikke er strafbart i statsborgerstaten, eller der i øvrigt ikke ville kunne ske registrering heraf i en tilsvarende national sag, nødvendiggør en ændring af bekendtgørelse nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister. For det andet bemærker politidirektøren, at ”begærende” bør ændres til ”begærede” i artikel 7, stk. 1.

Advokatrådet oplyser, at Advokatrådet generelt kan tilslutte sig forslagens formål om at effektivisere udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne, men anser det for vigtigt, at der tages behørigt hensyn til den berørte borgers interesser, og at reglerne udformes så klart og præcist som muligt. Til forslagens enkelte bestemmelser anfører Advokatrådet for det første, at rækkevidden af artikel 5, stk. 3, er uklar. Efter Advokatrådets opfattelse ville det være stærkt uheldigt, hvis bestemmelsen skulle medføre strengere straffe i Danmark under hensyntagen til forhold, som ikke er strafbare efter dansk ret. Det samme gælder, hvis der på anden måde skulle blive taget hensyn til straffedomme, som normalt ikke tillægges skærpene betydning ved strafudmålingen herhjemme. For det andet er Advokatrådet skeptisk over for artikel 5, stk. 2, som bl.a. vil betyde, at der ikke længere kan foretages en selvstændig vurdering i Danmark af, om oplysninger om fremmede straffedomme skal registreres og slettes i Det Centrale Kriminalregister. Advokatrådets endelige holdning til forslaget afhænger af, om det med tilstrækkelig sikkerhed kan garanteres, at oplysninger, som ville have været slettet efter danske regler, ikke kommer borgerne til skade i en retssag, og at oplysninger, som efter fremmed ret skal slettes, faktisk bliver slettet. For det tredje er Advokatrådet skeptisk over for, at afgørelser truffet af administrative myndigheder er omfattet af udtrykket ”dom” i artikel 2. Sammenfattende bemærker Advokatrådet, at der på nogle punkter hersker uklarhed om rammeafgørelsens rækkevidde og implementeringen heraf, hvilket gør en endelig stillingtagen til forslaget vanskelig. Advokatrådet forslår, at artikel 5, stk. 3, præciseres, og at bestemmelsen gives det for borgeren mest gunstige indhold. Advokatrådet foreslår endvidere, at registrering og sletning af oplysninger også fremover sker efter registreringslandets regler og vurdering. Advokatrådet er klar over, at der herved ikke opnås den tilsigtede ensartede registrering i EU, men efter Advokatrådets opfattelse er det på

EU's nuværende udviklingstrin en bedre løsning end den foreslåede, som indebærer en forringelse af borgernes retsstilling.

Landsforeningen af beskikkede advokater oplyser, at foreningen ikke kan anbefale forslaget. Til forslagets enkelte bestemmelser anfører foreningen, at artikel 5 og rækkevidden af artikel 11 efter Justitsministeriets egen opfattelse er uklar og giver anledning til væsentlige betænkeligheder. Hertil kommer de betænkeligheder, som foreningen har givet udtryk for i tidligere høringssvar.

Datatilsynet noterer sig for det første, at det fremgår af betragtning 5 i forslagets præambel, at det navnlig tager sigte på at forbedre udvekslingen af oplysninger om straffedomme afsagt over EU-borgere, og at adgangen til oplysninger om straffedomme afsagt inden for EU over tredjelandets statsborgere eller personer, hvis nationalitet er ukendt, skaber særlige problemer og vil blive omfattet af en række forslag senere. Datatilsynet forventer at blive hørt i forbindelse hermed. For det andet bemærker Datatilsynet, at der i det omfang, der i henhold til forslaget indsamles og videregives oplysninger inden for persondatalovens anvendelsesområde, særligt bør henses til dennes § 8, stk. 1 og 2, som bl.a. omhandler behandling og videregivelse af oplysninger om strafbare forhold. Datatilsynet finder for det tredje, at der både i forhold til myndighedernes registrering og videregivelse af oplysninger er behov for at afklare forslaget, som i sin nuværende form forekommer noget upræcist. For det fjerde oplyser Datatilsynet, at det følger af Datatilsynets praksis, at en generel eller mere systematisk videregivelse af oplysninger til udenlandske myndigheder ikke alene kan baseres på persondatalovens regler, men kræver et særskilt hjemmelsgrundlag. Datatilsynet går ud fra, at det med forslaget tilsigtes at skabe et sådant særskilt hjemmelsgrundlag, og at Justitsministeriet i den forbindelse også overvejer, om der i givet fald er behov for særlige initiativer for at gennemføre rammeafgørelsen i national lovgivning. Datatilsynet anfører for det femte, at forslaget, herunder navnlig artikel 5, stk. 1 og 2, artikel 7, stk. 2, og artikel 11, rejser spørgsmål om ændring af bekendtgørelse nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister. Datatilsynet opfordrer Justitsministeriet til at overveje denne problemstilling i det videre forløb og inddrage Datatilsynet i fornødent omfang. Om betingelserne for anvendelse af personoplysninger i artikel 9 bemærker Datatilsynet for det sjette, at det følger af persondatalovens § 5, stk. 2, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne formål, og at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål. Datatilsynet anfører for

det syvende, at forslaget, herunder navnlig artikel 5, generelt giver anledning til tvivl om, hvilke forpligtelser til registrering og sletning der påhviler domsstaten, statsborgerstaten og andre medlemsstater. Datatilsynet bemærker i den forbindelse, at det følger af persondatalovens § 5, stk. 4, at behandling og ajourføring af oplysninger skal tilrettelægges, således at der foretages fornøden ajourføring heraf. Datatilsynet finder, at det nøje bør overvejes, hvorledes datakvaliteten sikres. For det ottende anfører Datatilsynet, at det er nødvendigt at overveje, om spørgsmål af databeskyttelsesretlig karakter skal indarbejdes i selve rammeafgørelsen. Datatilsynet foreslår i den forbindelse, at de nationale datatilsynsmyndigheder får mulighed for, af egen drift eller efter anmodning fra den dømte, at efterprøve og berigtige registreringer tilført de national kriminalregistre som følge af rammeafgørelsen. Om overførsel af oplysninger om straffedomme til tredjelande i artikel 7, stk. 3 bemærker Datatilsynet for det niende, at det følger af persondatalovens § 27, stk. 2, at der som udgangspunkt kun må overføres oplysninger til et tredjeland, såfremt dette land sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. For så vidt angår artikel 11, som bl.a. omhandler edb-baseret udveksling af oplysninger, henleder Datatilsynet for det tiende bl.a. opmærksomheden på persondatalovens § 41, stk. 3, hvoraf det følger, at der skal træffes de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven. Datatilsynet forudsætter, at alle sikkerhedsmæssige foranstaltninger iagttages i forbindelse med etableringen af de digitale kommunikationsløsninger. For det ellefte anfører Datatilsynet, at det kan give anledning til principielle overvejelser, hvis gennemførelsen af rammeafgørelsen i dansk ret, nødvendiggør en ændring af bekendtgørelse nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister. Datatilsynet forbeholder sig derfor sin endelige stillingtagen til sådanne ændringer.

Institut for Menneskerettigheder oplyser, at instituttet kan anerkende sigtet med forslaget, der er at garantere, at den medlemsstat, hvor den berørte person er statsborger, er i stand til at give et korrekt og udtømmende svar på anmodninger om tidligere straffedomme, som den modtager vedrørende sine egne statsborgere. For så vidt angår forslagets enkelte bestemmelser er instituttet for det første skeptisk over for, at afgørelser truffet af administrative myndigheder er omfattet af udtrykket ”dom” i artikel 2. For det andet anfører instituttet, at betydningen af visse elementer af forslaget bør analyseres nærmere, herunder artikel 5, stk. 3. Hvis

artikel 5, stk. 3, skal forstås som antaget af Justitsministeriet giver bestemmelsen ikke anledning til bemærkninger.

6. Nærhedsprincippet

Kommissionen har anført følgende vedrørende nærhedsprincippet:

”Målet er på EU-plan at forbedre kvaliteten af udvekslinger af oplysninger om straffedomme, der på nuværende tidspunkt er omfattet af konventionen af 1959. Det forudsætter, at alle medlemsstater overholder en række forpligtelser, der skal sikre, at den medlemsstat, hvori den berørte person er statsborger, kan give et korrekt og udtømmende svar på anmodninger om tidligere domme, som den modtager, og det kræver en samordnet indsats på EU-plan. Det er derimod op til den enkelte medlemsstat at afgøre, hvordan den mest hensigtsmæssigt kan opfylde sine forpligtelser (f.eks. at afgøre, i hvilken fase af proceduren domfældte skal identificeres, eller fastlægge retningslinjerne for opbevaringen af de overførte oplysninger).

Forslaget er derfor i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.”

Regeringens vurdering er, at forslaget ikke kan anses for at stride mod nærhedsprincippet. Formålet med forslaget er at sikre, at en medlemsstat, som ønsker at indhente oplysninger om eventuelle forstraffe vedrørende en person, som er statsborger i en anden medlemsstat, kan gøre dette på en hurtigere og mere sikker og effektiv måde. Indførelse af en ordning, som foreslået i forslaget, vil ikke kunne ske som en ren national foranstaltning, men vil derimod kræve en samordnet indsats på EU-plan, således som Kommissionen har peget på.

7. Andre landes kendte holdninger

Der blev på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. juni 2007 opnået politisk enighed i Rådet om forslaget (uden præambel og formular).

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side kan man generelt støtte forslaget.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget til rammeafgørelse er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet en udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har *senest* været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 9. februar 2009.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forslaget til rammeafgørelse tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og til Folketingets Retsudvalg den 9. marts 2006.

Sagen blev endvidere forelagt Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. juni 2007.

Dagsordenspunkt 10: Rådets rammeafgørelse om styrkelse af personers proceduremæssige rettigheder, om fremme af anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse i forbindelse med afgørelser afsagt, uden at den pågældende selv var til stede under retssagen, og om ændring af:

- rammeafgørelse 2002/584/RIA om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne
- rammeafgørelse 2005/214/RIA om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte
- rammeafgørelse 2006/783/RIA om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation
- rammeafgørelse 2008/978/RIA om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraf eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union
- rammeafgørelse 2008/947/RIA om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme og afgørelser om prøvetid med henblik på tilsyn med tilsynsforanstaltninger og alternative sanktioner

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Resumé

Forslaget lægger op til en harmonisering af reglerne i en række rammeafgørelser om fuldbyrdelse af afgørelser truffet in absentia. Forslaget vurderes ikke at være i strid med nærhedsprincippet. Forslaget vurderes at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser, hvorimod det ikke vurderes at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning. Forslaget er fremlagt af Slovenien, Frankrig, Tjekkiet, Sverige, Slovakiet, Det Forenede Kongerige og Tyskland. Fra dansk side kan man generelt støtte forslaget. *Der er allerede fastlagt en generel indstilling i Rådet til forslaget, der alene forventes forelagt Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009 med henblik på formel vedtagelse.*

1. Baggrund

Det Europæiske Råd godkendte på sit møde i Tampere den 15.-16. oktober 1999 princippet om gensidig anerkendelse som hjørnестenen i det ret-

lige samarbejde inden for EU. Dette blev bekræftet i Haag-programmet, som blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 5. november 2004.

Rådet vedtog den 29. november 2000 i overensstemmelse med konklusionerne fra Tampere et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse i straffesager.

En række af de rammeafgørelser, som Rådet har vedtaget i medfør af princippet om gensidig anerkendelse i straffesager, indeholder regler om medlemsstaternes mulighed for at afvise at fuldbyrde afgørelser truffet i en anden medlemsstat på baggrund af en afgørelse truffet in absentia.

Slovenien, Frankrig, Tjekkiet, Sverige, Slovakiet, Det Forenede Kongerige og Tyskland har den 14. januar 2008 fremsat et forslag til rammeafgørelse om ændring af reglerne i de nævnte rammeafgørelser om fuldbyrdelse af afgørelser truffet i en anden medlemsstat in absentia.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5.-6. juni 2008 blev der fastlagt en generel indstilling i Rådet til forslaget. Forslaget forventes alene forelagt Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009 med henblik på formel vedtagelse.

2. Indhold

Forslaget er fremlagt under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særligt artikel 31, stk. 1, litra a, og artikel 34, stk. 2, litra b. Det følger af artikel 31, stk. 1, litra a, at fælles handling vedrørende retligt samarbejde i kriminalsager bl.a. omfatter fremme og fremskyndelse af samarbejdet vedrørende retspleje og fuldbyrdelse af afgørelser mellem kompetente ministerier og retlige eller tilsvarende myndigheder i medlemsstaterne. Ifølge artikel 34, stk. 2, litra b, kan Rådet med henblik på at bidrage til opfyldelse af Unionens målsætninger på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen vedtage rammeafgørelser om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Forslaget lægger op til en højere grad af ensartethed i reglerne i en række rammeafgørelser om fuldbyrdelse af afgørelser truffet in absentia.

Det drejer sig om:

- rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre og om procedu-

terne for overgivelse mellem medlemsstaterne,

- rammeafgørelsen om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte,
- rammeafgørelsen om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation,
- rammeafgørelsen om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraf eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union samt
- rammeafgørelsen om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme og afgørelser om prøvetid med henblik på tilsyn med tilsynsforanstaltninger og alternative sanktioner.

Formålet med forslaget til rammeafgørelse er at styrke de proceduremæssige rettigheder for personer, der er genstand for en straffesag, og samtidig lette det retlige samarbejde i straffesager samt at forbedre den gensidige anerkendelse af retsafgørelser mellem medlemsstaterne.

Hovedelementerne i forslaget er følgende:

Medlemsstaterne skal som hovedregel kunne afslå at fuldbyrde afgørelser truffet in absentia. Det gælder dog ikke i følgende situationer:

Fuldbyrdelse skal for det første ikke kunne afslås, hvis den pågældende rettidigt er blevet indkaldt personligt og derved i) er blevet underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, som førte til afgørelsen, eller ii) på anden måde faktisk er blevet officielt underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for denne retssag på en sådan måde, at det entydigt fremgår, at vedkommende var bekendt med den berammede domsforhandling. I begge tilfælde skal den pågældende også være blevet underrettet om, at der kan træffes en sådan afgørelse, hvis vedkommende ikke er til stede under domsforhandlingen.

For det andet skal fuldbyrdelse ikke kunne afslås, hvis den pågældende var bekendt med den berammede retssag og havde givet et mandat til en juridisk rådgiver, der var udpeget af vedkommende eller af staten, til at forsvare sig og faktisk blev forsvaret af denne rådgiver under retssagen.

For det trejde skal fuldbyrdelse ikke kunne afslås, hvis den pågældende - efter at have fået forkyndt afgørelsen samt være blevet udtrykkeligt underrettet om navnlig retten til fornyet prøvelse eller anke - udtrykkeligt

har erklæret, at vedkommende ikke anfægter afgørelsen eller ikke har anmodet om fornyet prøvelse eller anke inden for den fastsatte tidsfrist.

Når det drejer sig om sager omfattet af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne skal fuldbyrdelse af afgørelser truffet in absentia - som en særlig fjerde undtagelse - ikke kunne afslås, hvis den pågældende ikke har kunnet få afgørelsen forkyndt personligt, men vil få den forkyndt personligt umiddelbart efter overgivelsen og udtrykkeligt vil blive underrettet om navnlig retten til fornyet prøvelse eller anke. Den pågældende skal endvidere underrettes om tidsfristen for at anmode om fornyet prøvelse eller anke.

Det bemærkes, at selvom en medlemsstat ikke kan afslå at fuldbyrde en afgørelse med henvisning til, at den er truffet in absentia, kan fuldbyrdelse efter omstændighederne afslås af en af de andre afslagsgrunde om f.eks. forældelse eller ne bis in idem-princippet, der findes i de omhandlede rammeafgørelser.

Forslaget indeholder herudover bestemmelser om rammeafgørelsens formål, anvendelsesområde, gennemførelse og ikrafttræden.

3. Gældende dansk ret

3.1. Danske udeblivelsesdomme

Ifølge retsplejelovens § 853 skal en tiltalt i en straffesag - medmindre andet er bestemt i loven - være personligt til stede i retten under hele hovedforhandlingen, indtil sagen er optaget til dom. Rettens formand kan dog tillade den tiltalte at forlade retten, før sagen er optaget til dom, hvis det findes ubetænkeligt, at tiltalte ikke er til stede.

Ifølge retsplejelovens § 855, stk. 3, kan hovedforhandlingen fremmes til dom i tiltaltes fravær, hvis retten ikke finder tiltaltes tilstedeværelse nødvendig,

- 1) når tiltalte er undvejet, efter at anklageskriftet er forkyndt for den pågældende,
- 2) når tiltalte efter at være mødt ved sagens begyndelse har forladt retten uden rettens tilladelse,

- 3) når der under sagen alene er spørgsmål om ubetinget fængselsstraf i 6 måneder eller derunder, konfiskation, rettighedsfrakendelse eller erstatning, og tiltalte har givet samtykke til gennemførelse af hovedforhandlingen,
- 4) når tiltalte ikke idømmes højere straf end ubetinget fængsel i 3 måneder eller andre retsfølger end konfiskation, førerretsfrakendelse eller erstatning, eller
- 5) når retten skønner, at behandlingen af sagen utvivlsomt vil føre til tiltaltes frifindelse.

Ifølge retsplejelovens § 855, stk. 4, kan hovedforhandlingen - medmindre tiltalte har samtykket hertil - kun gennemføres i medfør af stk. 3, nr. 4, hvis tiltalte har været lovligt indkaldt, og det af indkaldelsen fremgår, at udeblivelse uden oplyst lovligt forfald kan medføre, at tiltalte dømmes for de forhold, som tiltalen angår.

Tiltalte er lovligt indkaldt, hvis indkaldelsen er forkyndt på en af de måder, som er fastsat i retsplejelovens § 155. Ifølge bestemmelsen i § 155 sker forkyndelse ved, at den meddelelse, der skal forkyndes, med eventuelle bilag

- 1) sendes eller afleveres til den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen på en genpart af dokumentet eller, hvis forkyndelsen foretages ved rettens eller anklagemyndighedens foranstaltning, et særligt modtagelsesbevis (brevforkyndelse),
- 2) ved digital kommunikation gøres tilgængelig for den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen (digital forkyndelse),
- 3) sendes til den pågældende i brev med afleveringsattest (postforkyndelse) eller
- 4) afleveres til den pågældende af en stævningsmand (stævningsmandsforkyndelse).

Retsplejelovens §§ 156-157 indeholder nærmere regler om de nævnte forkyndelsesformer.

3.2. Fuldbydelse af udenlandske afgørelser truffet på baggrund af udeblivelsesdomme

3.2.1. Rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne er gennemført i dansk ret ved lov nr. 433 af 10. juni 2003, som ændrede bl.a. udleveringsloven.

Det følger af udleveringslovens § 10 g, stk. 1, at udlevering med henblik på fuldbyrdelse af en udeblivelsesdom, hvorved den pågældende er idømt fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning, kun kan finde sted, hvis indkaldelsen til domsforhandlingen har været forkyndt for den pågældende personlig eller den pågældende på anden måde har fået underretning om tid og sted for domsforhandlingen.

Udlevering kan dog ske, uden at betingelserne i stk. 1 er opfyldt, hvis den, der er dømt uden at have været til stede under domsforhandlingen, kan kræve sagen genoptaget i den pågældende medlemsstat og under den fornyede domsforhandling har adgang til at være til stede, jf. udleveringslovens § 10 g, stk. 2.

3.2.2. Rammeafgørelsen om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte og rammeafgørelsen om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation er gennemført i dansk ret ved lov nr. 1434 af 22. december 2004 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union. Rammeafgørelsen om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraf eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union er gennemført i dansk ret ved lov nr. 347 af 14. maj 2008 om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, lov om udlevering af lovovertrædere og lov om Det Centrale Dna-profilregister.

Det følger af § 20, stk. 1, nr. 6, i lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, at fuldbyrdelse af en afgørelse om bødestraf afslås, hvis den person, som afgørelsen vedrører, ifølge oplysningerne i den fremsendte attest

- ikke som krævet i udstedelsesstatens lovgivning i forbindelse med en skriftlig procedure er blevet underrettet personligt eller gennem en efter udstedelsesstatens lovgivning kompetent repræ-

sentant om sin ret til at bestride sagen og om tidsfristerne for et sådant retsmiddel eller

- er udeblevet, medmindre det i attesten er anført, at personen er blevet underrettet om retssagen personligt eller gennem en efter udstedelsesstatens lovgivning kompetent repræsentant i overensstemmelse med udstedelsesstatens lovgivning, eller at personen har tilkendegivet, at sagen ikke bestrides.

Ifølge lovens § 33, stk. 1, nr. 5, afslås fuldbyrdelse af en konfiskationsafgørelse, hvis det følger af oplysningerne i attesten, at den pågældende ikke gav møde personligt eller ved advokat i den retssag, der førte til konfiskationsafgørelsen, medmindre det fremgår af attesten, at den pågældende er blevet underrettet om retssagen i overensstemmelse med udstedelsesstatens lovgivning enten personligt eller gennem sin i henhold til udstedelsesstatens lovgivning kompetente repræsentant eller i øvrigt har tilkendegivet, at konfiskationsafgørelsen ikke anfægtes.

Ifølge lovens § 29 d, nr. 1, afslås fuldbyrdelse af en afgørelse om fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, hvis den domfældte ifølge oplysningerne i den fremsendte attest er dømt som udebleven, medmindre det i attesten er anført, at vedkommende er blevet indkaldt til retssagen personligt eller gennem en efter udstedelsesstatens lovgivning kompetent repræsentant, eller vedkommende har oplyst, at afgørelsen ikke anfægtes.

Inden der træffes beslutning om afslag i medfør af lovens § 20, stk. 1, nr. 6, § 33, stk. 1, nr. 5, eller § 29 d, nr. 1, skal den kompetente myndighed i udstedelsesstaten høres, jf. lovens § 22, § 35 og § 29 g.

3.2.3. Rammeafgørelsen om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme og afgørelser om prøvetid med henblik på tilsyn med tilsynsforanstaltninger og alternative sanktioner er endnu ikke gennemført i dansk ret.

Folketinget vedtog den 27. maj 2008 forslag til folketingsbeslutning om udkast til rammeafgørelse om anerkendelse af og tilsyn med betingede straffe, alternative sanktioner og betingede domme (B 78).

Med folketingsbeslutningen har Folketinget meddelt samtykke, jf. grundlovens § 19, stk. 1, til, at regeringen på Danmarks vegne medvirker til Rådets vedtagelse af rammeafgørelsen.

Det forventes, at et lovforslag med henblik på gennemførelse af udkastet til rammeafgørelse i dansk ret vil kunne fremsættes i løbet af folketingsåret 2009/2010.

3.3. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, at tiltalte i straffesager som udgangspunkt har ret til at være til stede under domsforhandlingen i medfør af artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Gennemførelse af en straffesag uden den tiltaltes tilstedeværelse forudsætter for at være forenelig med konventionens artikel 6, at tiltalte er indkaldt til retsmøderne på den i national ret foreskrevne måde, medmindre tiltalte kan antages at have givet afkald på sin adgang til at være til stede, og gennemførelsen af straffesagen er forbundet med tilstrækkelige retssikkerhedsgarantier.

3.4. Gennemførelse af forslaget til rammeafgørelse i dansk ret

Folketinget vedtog den 18. december 2008 et forslag til folketingsbeslutning om udkast til rammeafgørelse om styrkelse af personers proceduremæssige rettigheder, om fremme af anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse i forbindelse med afgørelser afsagt, uden at den pågældende selv var til stede under retssagen, og om ændring af en række rammeafgørelser (B 8).

Med folketingsbeslutningen har Folketinget meddelt samtykke, jf. grundlovens § 19, stk. 1, til, at regeringen på Danmarks vegne medvirker til Rådets vedtagelse af rammeafgørelsen.

Det forventes, at et lovforslag med henblik på gennemførelse af udkastet til rammeafgørelse i dansk ret vil kunne fremsættes i løbet af folketingsåret 2009/2010.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes i dets nuværende form at ville have lovgivningsmæs-

sige konsekvenser.

Forslaget lægger op til en ændring af reglerne i rammeafgørelserne om, på hvilke betingelser medlemsstaterne kan afslå at fuldbyrde afgørelser truffet in absentia. Dette nødvendiggør ændringer i forhold til de gældende regler herom i udleveringsloven og lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union.

Forslaget vurderes derfor at kræve ændringer i udleveringsloven og lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union. Derimod vurderes der ikke at være behov for at ændre retsplejelovens regler om udeblivelsesdomme.

Derudover vil der i forbindelse med en eventuel gennemførelse af rammeafgørelsen om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme og afgørelser om prøvetid med henblik på tilsyn med tilsynsforanstaltninger og alternative sanktioner i dansk ret skulle tages højde for de ændringer, som det foreliggende forslag til rammeafgørelse vil indebære.

4.2. Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer (høringsfrist 15. april 2008):

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, præsidenterne for samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Datatilsynet, Foreningen af offentlige anklagere, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Dansk Retspolitisk Forening, Amnesty International og Retssikkerhedsfonden.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, præsidenterne for samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Datatilsynet,

Politiforbundet i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater og Retssikkerhedsfonden.

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, præsidenterne for samtlige byretter, Rigspolitiet, Datatilsynet og Politiforbundet i Danmark har ingen bemærkninger til forslaget.

Rigsadvokaten deler den foreløbige danske holdning som anført i grundnotatet, hvorefter man umiddelbart er positiv over for forslaget. Rigsadvokaten anfører endvidere, at spørgsmål om fuldbyrdelse i Danmark af udenlandske domme afsagt in absentia i praksis kan give anledning til vanskeligheder, og at man i den forbindelse kan henvise til Vestre Landsrets kendelse af 8. august 2007, som er gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2007, side 732.

Domstolsstyrelsen har ikke bemærkninger til forslaget på nuværende tidspunkt, da det endnu er uvist, hvorledes rammeafgørelsen og de heri foreslåede ændringer i de eksisterende rammeafgørelser inkorporeres i dansk ret. Det kan dog ikke udelukkes, at Domstolsstyrelsen vil knytte kommentarer til eventuelle fremtidige lovforslag i forbindelse hermed.

Landsforeningen af beskikkede advokater henviser til sit høringssvar vedrørende det lovforslag, der blev vedtaget som lov nr. 347 af 14. maj 2008 om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, lov om udlevering af lovovertrædere og lov om Det Centrale Dna-profil-register.

Landsforeningen af beskikkede advokater anførte i dette høringssvar bl.a., at Danmark ikke bør medvirke til at fuldbyrde udeblivelsesdomme afsagt af udenlandske domstole, der går ud over de minimumskrav, der er stillet i retsplejeloven, og går videre end de retssikkerhedsgarantier, der gælder for genoptagelse af sådanne domme. Det er landsforeningens opfattelse, at der i en række medlemsstater er betydeligt mere vidtgående regler for afsigelse af udeblivelsesdomme med langvarige fængselsstraffe til følge og en deraf følgende betydeligt reduceret retssikkerhed for den domfældte.

Retssikkerhedsfonden er generelt af den opfattelse, at forslaget er for vidtgående. Fonden peger i den forbindelse navnlig på, at reglerne om forkyndelse ikke er fælles i EU, og at der derfor er risiko for, at der i de øvrige medlemsstater er ordninger, som indebærer, at en person, som har

modtaget en formelt set lovlig forkyndelse, reelt ikke har haft nogen mulighed for at kende til sagen.

Retssikkerhedsfonden anfører endvidere, at der ikke i forslaget til rammeafgørelse er noget loft eller nogen højeste ramme for de strafferetlige afgørelser, som medlemsstaterne forpligtes til at fuldbyrde. Fonden anbefaler på den baggrund, at forslaget til rammeafgørelse ændres på tre måder.

For det første skal medlemsstaterne kunne afslå at fuldbyrde strafferetlige afgørelser truffet in absentia, hvis forkyndelsen ikke kan anses for egnet til gøre den domfældte bekendt med sagen.

For det andet bør der indføres materielle begrænsninger for, hvilke strafferetlige afgørelser man som medlemsstat forpligtes til at fuldbyrde.

For det tredje skal den domfældte have ret til en beskikket advokat i forbindelse med behandlingen af en anmodning om fuldbyrdelse af en afgørelse truffet in absentia.

6. Nærhedsprincippet

Forslagsstillerne har ikke redegjort nærmere for forholdet til nærhedsprincippet.

Regeringens vurdering er imidlertid, at forslaget ikke er i strid med nærhedsprincippet, da formålet med forslaget bl.a. er at lette det retlige samarbejde i straffesager, der har tilknytning til flere medlemslande, og at forbedre den gensidige anerkendelse af retsafgørelser mellem medlemsstaterne.

7. Andre landes kendte holdninger

Forslaget er fremlagt af Slovenien, Frankrig, Tjekkiet, Sverige, Slovakiet, Det Forenede Kongerige og Tyskland. *På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5.-6. juni 2008 blev der fastlagt en generel indstilling i Rådet til forslaget.*

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side kan man generelt støtte forslaget.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 9. februar 2009.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forslaget tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 14. marts 2008 og 17. marts 2008.

Sagen blev endvidere forelagt Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 18. april 2008 og rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5.-6. juni 2008.